Observant 4

Jaargang 16, 21 september 1995

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

pagina 3

De faculteit der cultuurwetenschappen haalt noodgedwongen de broekriem aan.

pagina 4

Staatssecretaris Vermeend was weer even terug in Maastricht.

pagina 5

Een vergelijkend warenonderzoek tussen de studenten geneeskunde van Groningen en Maastricht.

pagina 7

Kan een mens 40 uur per week studeren?

pagina 9

Drie jaar universitaire studie kan best, vindt staatssecretaris Nuis

pagina 16

In de smartdrugs-apotheek van de student cultuurwetenschappen kan een New-Breeder alles kopen om zijn geest te verruimen.

Greenpeace op een boorplatform? Nee, protesterende studenten met alpine aspiraties tegen de gevel van het ministerie van onderwijs. (foto Bram de Hollander)

Collegevoorzitter Dittrich: HOOP is bedreigend

Financiering op basis van diploma's fnuikend voor Maastricht

"Een dramatisch stuk, vol minder aardige verrassingen. Op sommige punten vormt het zelfs een grote bedreiging voor een groei-instelling als de onze." De voorzitter van het college van bestuur, dr. K. Dittrich, had afgelopen woensdag weinig lovende woorden over voor het 'Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan 1996', kortweg het HOOP.

De grootste bedreiging voor de Rijksuniversiteit Limburg is volgens Dittrich de nieuwe wijze van financieren die het ministerie voorstelt. Vanaf 1 januari 1997 zal niet langer de instroom van eerstejaars doorslaggevend zijn voor de hoogte van de overheidssubsidie, maar het aantal diploma's dat een instelling denkt af te geven. Als peiljaar wil men in Zoetermeer de instroom van het academisch jaar 1994/1995 nemen en dat zou voor Maastricht de dood in de pot betekenen. Aan dat budget zit een instelling namelijk tien jaar vast. "Het zou een volstrekte ramp zijn. Dit jaar hebben wij al driehonderd eerstejaars meer dan in '94/'95. Wij zijn een groeiuniversiteit en dat zullen we de minister ook laten zien. De RL is een uitzondering en als hij ons hetzelfde behandelt als de krimp-universiteiten, doet hij ons tekort." Het aangekondigde moratorium voor nieuwe opleidingen valt evenmin in goede aarde. Grote universiteiten hebben van dit voorstel geen of nauwelijks last, zij hebben immers al de meeste studies in huis. Maar bij een kleine instelling als de RL dwarsboomt het alle uitbouwplannen; studierichtingen als biomedische technologie en international social studies lijken nu helemaal weinig kans te maken. Behalve, en daar zit een lichtpuntje, wanneer ze samen met het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek kunnen worden ontwikkeld. Het HOOP ziet een verdergaande samenwerking tussen universiteiten in de grensgebieden namelijk wel zitten. Het ministerie schrijft zelfs: "Een voor de langere termijn boeiend perspectief is dat van de internationale instelling die vanuit een internationale strategie opereert binnen het nationale beleid en binnen de nationale wet- en regelgeving." Dit lijkt, zo vindt Dittrich, betrekking te hebben op de plannen van het LUC en de RL om te fuseren tot een 'transnationale' instelling.

Eigenlijk, zo meent het college van bestuur, staat het gehele HOOP in het teken van bezuinigingen. De beperking van de leerroutes, de snellere verwijzing van studenten, de beperking van de verblijfsduur; al die maatregelen zijn er slechts op gericht om het aantal studenten in de universiteiten terug te brengen, niet om het onderwijs te verbeteren. Dit is dan ook het afscheid van het 'hoger onderwijs voor velen', meent Dittrich. Niet op basis van inhoudelijke argumenten, maar omdat het ministerie in het regeerakkoord een forse bezuiniging is opgelegd.

Riki Janssen

Tilburg en Maastricht behoren tot de top

Onderzoek economische faculteit scoort hoog

Het onderzoek van de economische faculteit heeft uitstekende rapportcijfers gekregen. Dat blijkt uit de conceptversie van het visitatierapport over het economisch onderzoek aan Nederlandse universiteiten.

In het nog vertrouwelijke rapport, waarop de faculteiten voor het eind van deze maand mogen reageren, krijgt de RL voor de vier beoordeelde programma's consequent hoge cijfers. De commissie, bestaande uit buitenlandse deskundigen en ingesteld door de Vereniging van Universiteiten VSNU, hanteerde vier kriteria: kwaliteit, produktiviteit, relevantie (zowel wetenschappelijk als maatschappelijk) en levensvatbaarheid. De scores zijn uitgedrukt in een vijfpuntsschaal, waarbij de 1 voor 'armzalig' staat en de 5 voor 'uitstekend'. Maastricht behaalde bij drie van de vier programma's bijna allemaal vieren; slechts eentje, het Choice and Accountability-programma, ontving drie keer het predikaat 'gemiddeld' (3) en één keer een vier ('goed'). De verwachtingen zijn daar niettemin hoog: het programma wordt een 'belofte' genoemd en scoort juist op 'levensvatbaarheid' een vier. De commissie gelooft dat het tot een der beste accountingprogramma's in Nederland kan uitgroeien.

De prestatie van de RL-faculteit is in een aantal opzichten opmerkelijk. Om te beginnen is nu bewezen dat het probleemgestuurde onderwijs, dat tot zoveel klachten over een te hoge onderwijslast bij de docenten leidt, kennelijk goed samen kan gaan met uitstekend onderzoek. Die prestatie komt in een nog gunstiger licht te staan als ze wordt afgezet tegen die van de rest der economische faculteiten. Maastricht blijkt dan, net als Tilburg overigens, in de breedte een sterk onderzoeksprofiel te bezitten. Bij de RL zijn drie van de vier programma's 'goed', bij de KUB vijf van de negen. Andere faculteiten herbergen naast goede programma's ook zwakke tot zeer zwakke. Overigens heeft de RL, in tegenstelling tot andere faculteiten, relatief grote onderzoeksprogramma's geformuleerd. Dit houdt verband met de hier gebruikelijke thematische benadering, terwijl elders meer monodisciplinair gewerkt wordt.

Echt uitstekende programma's zijn er maar weinig. Uit het commissierapport blijkt dat slechts vier van de negentig beoordeelde onderzoeksprogramma's op het belangrijkste kriterium, de kwaliteit, een vijf halen. Het gaat om programma's in Amsterdam (VU en UvA), Rotterdam en Tilburg. Neemt men de programma's met een 4 en een 5 tezamen, dan valt veertig procent in de prijzen. Daar staat tegenover dat bijna een kwart van het geheel een 2 of een 1 behaalt. De commissie beveelt dan ook aan om de verbetering van de vaderlandse onderzoeksinspanningen vooral te zoeken in de versterking van de zwakke programma's.

Overigens komt Maastricht er niet helemaal zonder kritiek af. Volgens de commissie is extra aandacht nodig voor de relatie tussen het (vele) contractonderzoek en het fundamentele onderzoek. Die zou namelijk te zwak zijn.

Wammes Bos

Paarltjes

Iedere letter, leesteken of spatie is één hokje

	Prijs
	3,00
	5,00
	7,50
	10,00
	12,50
	15,00

Paarltjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster(thuis invullen s.v.p.) inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Alle Paarltjes moeten contant worden betaald. Voor langere teksten geldt het normale millimetertarief.

• O.M.H. Cerberus kennismakingsnacht. Donderdag 28 sep Café Metamorfoos 22.30

• KIEKENDIEF gezocht voor het schieten van plaatjes. Join us, ELOQUENT 255824

• PAARLTJES s.v.p. THUIS invullen aangezien het zeer storend is als dit op de redactie gebeurt!

• WERKGROEP INKOM '95 beloont degene die onze MASCOTTE terugbrengt met een fust bier. Tel. 883393

• Busje komt zo, busje komt zo! Bel BUBU (043-256162) voor een goedkope PERSONEN- of VERHUISBUS !!!

• BWS zoekt voor 29 sept 5 mannen die willen werken van 3.00-12.00. Bel voor meer info BWS 043-212115

• CREATIEVE CURSUSSEN voor studenten. Start week van 2 okt (week 40), KUMULUS Herbenusstr 89 043-251951

• FAM een optie voor je toekomst. Info-avond Financierings Associatie Maastricht ma 25 sep 19.30 AULA TS53

• Zin in een uitdaging? Kom bij Wetswinkel Geleen! Sol.br. voor 13 okt naar sol.cie SWWM, Pb 1446, 6201 BK Maastricht. P-vereist

• PARTYTIME 4 okt ???....

• Di 26 sept. discussielezing over het HOMOHUWELIJK met Mw. E. Kalsbeek, kamerlid PvdA, 19.00u in Collegezaal Nieuwenhof. TOEGANG GRATIS

• DISPUUTSWEEKEND: EEA...

• Te koop: HUISJE nabij Vrijthof. Gerenoveerd, geïsoleerd, gestoffeerd, 2 slaapkamers, tuin, gratis parkeren eigen grond. Tel. 043-256435

• BAHA'I community 216854

• SSC-skireizen !! "TOP" bestemmingen "DAL" prijzen. Vanaf f357 (bus/app/skipas). Gratis winterbrochure. Bel Isa 043-252273 of Susanne 043-632940

• S..J..O..N..N..I..E..S...

• T.K. gebruikte WASAUTOMATEN, IJSKASTEN etc. Prijzen incl bezorgen, plaatsen & garantie. Tev. reparatie zonder voorrijdkosten. Jos Meulenberg 045-5228582

• DOEDELZAK LES TEL. 621950

• KAMERS TE HUUR in centrum e.o. Ook rondom AZM vanaf f325 incl. Wekelijks nieuwe kamers. STUDENT&KAMER o.g. 043-215913 (ma t/m vr 14.00 tot 18.00)

• Ontdek je stekje bij STATIKA

• Lessen pijporgel en clavecymbel, ook piano voor beginners door gedipl. docent met jarenl. concert- en leserv. Ook kinderen. Bel Ton Reynaerdts 431335

• PAARLTJES s.v.p. THUIS INVULLEN!

• RECHTEN TENTAMENTRAINING BLOK 1.1 Inleiding Recht. Aanvang 9 oktober, 6 avondbijeenk. van elk 3 uur. Kosten f20,- p/u. Inlichtingen Mr. Laumen, tel. 04407-2540

• Soc. BANALITAS: dé locatie voor afstudeerborrels, tel: 252656

• Correction of English Texts by native speaker. Tel. 003212453162

• KAMER te huur in centrum (20 m2). Tel: 261008 Bianca. Periode jan-jun

• MUGGENZIFTER gezocht voor het redigeren van teksten. Join us, ELOQUENT

• DRUMMER, je was op auditie do 14-9 20.30u. Telefoonnr. is kwijt. 215998

• Werk. vr. zoekt WOONRUIMTE in/nabij centrum M'tricht. 881602/219511 ANJA

• 1st yr IB! Extra lessons QM by IMPERATOR. Subscription at lecture monday

• Samen met Jou Op Nooit eindigende Nacht In Extase Swingen. Spiritus Vitalis

• NETTE HEEREN GEZOCHT. BANALITAS kennismakingsborrel wo 27 sept 2100/2300h

• 30 sept. BASE DANCE PARTY 4 DJ's + Dancing Queens. Entree f7,50 20u tot 3 uur

• GEZOCHT: jonge MEDEWERKER (M/V) SNACKBAR Voerendaal. Bel: UZB BWS, tel. 212115

• TYPECURCUS OURANOS start 26 sept. Info op de typekamer ma/di/do/vr 12.30-13.30 uur

• Kennismakingsactiviteit odd Nomen Nescio: SKIËN OP DE DOUSBERG!! Wo 27 sept. 1900 uur Preuverij

• Nacht v/d Mexicaanse Olifant do 28 sept 2100/ 2200 piekuur soc. BANALITAS-AUX PRINTEMPS-VISCH MARKT

• FAM Buitengewoon rendabel. Info-avond Financierings Associatie Maastricht, ma 25 sept 19.30 AULA TS53

• AEGEE presenteert: Vrouwenhandel in Oosteuropa! Lezing door Prof. Mr. C. Flinterman wo 27 sept. Statenzaal Oud-Gouvern.

• Wat heeft de Bijbel mij te vertellen? Vraag een gratis proefles. Werkgroep Bijbel, Antnr. 837, 3800 VB Amersfoort, 045-227298

• Ontdek je stekje bij STATIKA

• Een weinig later... immer felbegeerd. Eindelijk de Extravaganza infoborrels! Wo 20 & 27 sept Cantina Mexico Pieterskade 6, 2200

• PAARLTJES s.v.p. THUIS INVULLEN!

• Te koop: HUISJE nabij Vrijthof. Gerenoveerd, geïsoleerd, gestoffeerd, 2 slaapkamers, tuin, gratis parkeren eigen grond. Tel. 043-256435

• 8 SOORTEN BIER OP TAP BIJ FALSTAFF

• Discussielezing over het HOMOHUWELIJK met dhr. K. Waaldijk, universitair docent aan de RL! Di 26 sept. 19.00u in Collegezaal Nieuwenhof TOEGANG GRATIS!

• Open NKT-feest der MSV Tragos do 12 okt

• Wil jij de buitenlandreis voor komend jaar organiseren? Schrijf sollicitatiebrief vóór 29 sept. t.a.v. EFM Studieproject Buitenland, Pb 690, 6200 AR M'tricht

• ENGLISH translation and editing 043-216854

• TEKENEN/SCHILDEREN, FOTOGRAFIE, PORTRETBOETSEREN, AQUARELLEREN etc. SPECIAAL VOOR STUDENTEN gunstige prijs, gunstige tijdstippen. KUMULUS info: 251951

• AMICITIA KNYPKEFEEST 27 SEP 10 BIER f12,50

• Te koop APPARTEMENT nabij OLV in uistek staat geh gestof, schitt. gelegen, rustige omgev, gratis parkeren op loopafstand. Tel 043-212381, bgg 04116-75117

• 30/9 BIG PARTY i/h Löss, Achter de Barakken 31a

• AEGEE INFO EVENING Tue 26 Sept. d'n AVANCEUR 22.00h

• LET OP! de BANALITAS OKTOBER BIERFEESTEN komen eraan

• Heb je interesse in NAAILES? Bel voor meer informatie. Tel. 618511

• BUBU goedkope verhuisbusjes te huur al vanaf f25,- ex. Voor info 043-256162

• 4 okt OPRICHTINGSFEEST STUDIEVERENIGING PSYCHOLOGIE in de Spaanse Sociëteit

• KAMER in Maastricht gezocht voor 2e jrs Economie (20 j). Bel Daan 04781-31324

• De FAM omdat in een perfecte markt alleen de beste overleeft. 25 sept 19.30 AULA TS53

• 2 okt. Lezing van READER'S DIGEST over DIRECT MAIL. Inschrijven bij de MMA-stand in de hal

• IK WIL JE NOG STEEDS! 26 sept 17.30u borrel in Clinique of bel 614920 om lid te worden v STENNIS

• KORTING op vertoon collegekaart CREATIEVE CURSUSSEN KUMULUS. Bel 043-251951

• LADERS/LOSSERS VLIEGTUIGEN GEZOCHT!! Oproepwerk vrnl in avond/nacht. Info: START GELEEN 046-750040, Ronald/Myra

• SNOOKER CENTRUM MAASTRICHT. Voor studenten overdag kortingen tot 33%. Snooker, Pool, Biljart. Tongerseweg 46. Elke dag open

• Te huur in Kanne groot HUIS met grote tuin op JKR 4 à 5 kamers f760,- mnd. inl. Jongen Pob 3704, 6202 NS Maastr. onmid. vrij

• NEVENACTIVITEITEN ZIJN ALLEEN BELANGRIJK VOOR JEZELF?Kom naar de Integrand lez.middag,3 okt,aula,inschrijven:OTP 2 en hal TS53!

• 16, ja 16 PASFOTO'S, kleur en zelfklevend f12,50 voor je OV, BUSINESS COURSE, CV, rijbewijs. Waar, wanneer? Hoofdingang universiteit, Ma 2 en Di 3 okt. 9-14u

• EEN HELE HOOP SOORTEN BIER OP FLES BIJ FALSTAFF

• DALILA start met BUIKDANSCURSUS. Bel nu: 251940

• SSC-skireizen !! Ook groepen. Bel Isa 043-252273

• EEN HEKEL AAN SHEETS MAKEN? Bel 214913 of 616724

• Het zijn de mannûh van Cerberus Donderdag 28 sep

• KAMER te huur in centrum f415,- incl. Tel. 216585

• 30/9 ACID-TRANCE in het Löss theater tot 300 uur!

• Begin je nieuwe jaar goed. Neem GITAARLES! 616659

• KAMER in onderhuur in Wyck 1 okt-dec Joost 252924

• AEGEE INTRO WEEKEND 6-8 Oct f35 Call us now 883465

• LEER SPAANS! Cursussen op 3 niveau's. Info: 255700

• KEIHARD DE LAAGSTE BIERPRIJS 27 sep in 't Knypke!!

• LET OP! de BANALITAS OKTOBER BIERFEESTEN komen eraan

• Het is gezellig om met niet-PLUTARCHUS-leden te praten!

• PAARLTJES kunnen op ALLE WERKDAGEN ingeleverd worden!!!

• Ook cursussen VIDEO, MODE, EDELSMEDEN, DRAMA, GRIME, TEXTIEL, ZEEFDRUK, ETSEN, BEELDHOUWEN, KERAMIEK etc. KUMULUS, info: 043-251951

• Wil jij de buitenlandreis voor komend jaar organiseren? Schrijf sollicitatiebrief vóór 29 sept. t.a.v. EFM Studieproject Buitenland, Pb 690, 6200 AR M'tricht

• GEZOCHT: OPPAS, dagelijks 16u-21u. Bel: UZB BWS, tel. 043-212115

• TE HUUR half huis (f800) + studio (f750). Bel STUDENT&KAMER: 043-215913

• NETTE HEEREN GEZOCHT. BANALITAS kennismakingsborrel wo 27 sept 2100/2300h

• KAMERMEUBILAIR te koop. Buro f20, kast f40, bed f40, boekenkast f15. Den: 213260

• Lid worden van STENNIS, kom dan 26 sept 17.30u naar de Clinique of bel Anne 614920

• Kennismakingsactiviteit odd Nomen Nescio: SKIËN OP DE DOUSBERG!! Wo 27 sept. 1900 uur Preuverij

• WERKGROEP INKOM '95 beloont degene die onze MASCOTTE terugbrengt met een fust bier. Tel. 883393

• VERHUIZEN TE DUUR? Kruip bij BUBU achter het stuur. 043-256162. Ook verhuur/verkoop van verhuisdozen

• Oogkleppen, opgestroopte mouwen? Extravaganza info borrels wo 20 & 27 sept 22u Cantina Mexico, Pieterskade

• TYPECURSUS OURANOS 95,- voor leden. Start 26 sept. Inschrijven op de typekamer

• KMT gemist? 3-12 nov NKT der MSV TRAGOS a.s. ma 25 sep open inschrijfavond

• AEGEE, all u want 2 know info evening Tue 26. sept d'n AVANCEUR 22.00h c ya

• FAM organiseert i.s.m. ING lezing Technische Analyse wo 27 sept 1100 2001 TS53

• Een vrouw is leuk, maar wij gaan dieper. Kennismakingservaring SPIRITUS VITALIS MCMXC 4/11-10 21.30 Clinique

• PAARLTJES s.v.p. THUIS invullen aangezien het zeer storend is als dit op de redactie gebeurt!

• TEQUILA SLAMMERS do 28 sept BANALITAS soc. M/V

• AMICITIA LET OP DE KLEINTJES: 10 bier f12,50!!!

• Het zijn de mannûh van Cerberus Donderdag 28 sep

• EN KOFFIE HEBBEN WE OOK BIJ FALSTAFF, TOT STRAKS

• Te koop APPLE MAC PERFORMA 450 zgan f1250,- 475204

• Stilte verbeteren? SJONNIES horen! 27 sep: Clinique

• KAMER te huur f325,- 2x5m alleen meisjes tel 217086

• Het huwelijk voor homo's? Discussielezing met dhr. H. Kroll, hoofdred. GAY-krant. Di 26 sept. 19.00u Collegezaal Nieuwenhof TOEGANG GRATIS!

• BASISBOEKEN GENEESKUNDE: Guyton, B&B, Junqueira samen f100,- Ottolander f50,- Tel. 261834

• Herendispuut Extravaganza kennismakingsborrel wo 20 & 27 sept 2200 Cantina Mexico, Pieterskade 6

• O.M.H. Cerberus kennismakingsnacht. Donderdag 28 sep Café Metamorfoos 22.30

• EXTRAVAGANZA FEEST 18 okt Spaanse Sociëteit aanvang 2100 met Something Fresh

• MUURBLOEMPJE gezocht voor decoratieve functie. Join us, ELOQUENT. Tel. 2558245

• WIE JE KENT IS BELANGRIJKER DAN WIE JE BENT? Kom naar de Integrand lezingenmiddag di 3 okt.inschrijven:Kom naar de stand TS53

• PAARLTJES kunnen op ALLE WERKDAGEN ingeleverd worden!!!

• 16, ja 16 PASFOTO'S, kleur en zelfklevend f12,50 voor je OV, BUSINESS COURSE, CV, rijbewijs. Waar, wanneer? Hoofdingang universiteit, Ma 2 en Di 3 okt. 9-14u

• WERKGROEP INKOM '95 beloont degene die onze MASCOTTE terugbrengt met een fust bier. Tel. 883393

• TK Völklski p10 sl 1.95m bankstel 2+3 zitter stof Hammond elec orgel+design vitrinekast tn 045-311640

• Kennismakingsactiviteit odd Nomen Nescio: SKIËN OP DE DOUSBERG!! Wo 27 sept. 1900 uur Preuverij

• Nacht v/d Mexicaanse Olifant do 28 sept 2100/ 2200 piekuur soc. BANALITAS-AUX PRINTEMPS-VISCH MARKT

• OURANOS TYPECURSUS bij instituut Notenboom. Leden 95 gulden, niet leden 140

• Grieks restaurant PLAKA zoekt SERVEERSTERS voor vrij, za en zo. St. Bernardusstr. 4a. Tel: 254256

• Te koop: VOLVO 340 Spec. 5 d. open dak. Bwj. dec. '86 i.z.g.st. 043-645359

• FAM organiseert i.s.m. ING lezing Technische Analyse wo 27 sept 1100 2001 TS53

• Alleen maar een keiharde kennismakingservaring... SPIRITUS VITALIS MCMXC 4/11-10 21.30 Clinique

• 1st yr IB! Extra lessons QM by IMPERATOR. Subscription at lecture monday

• Schrijven met goed Engels sprekende Tanzaniaanse student? Bel: 433090 (Ineke)

• 5 okt. WORKSHOP! Grolsch, Philips en Unilever over Consumer Behavior. Inschrijving bij de MMA-stand in de hal

• TK COMPUTER 386DX svga kl. scherm 40Mb windows WP51 incl.HPdeskjet 500. Vraagprijs f900 Tel. 210289: Remco

---

UB Maastricht verwijdert het overtollige materiaal van

Economie en Medicijnen

Deze boeken worden aangeboden door:

De Leeskamer van Maastricht
Maastrichter Heidenstraat 1
tel: 043 - (3) 258872

Verkoop: vanaf 25 september

Observant

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg
Uitgave van de Stichting Observant
Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Keizer Karelplein 10 (begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon 043-883174, 883125, 883128
Fax: 043-256909

Stichtingsbestuur
Gerard Majoor, Jeff Wintgens, Ton de Goeij, Jan Muytjens, Gie van den Broek

Redactieraad
Han Aarts, Solange Daenen, Paul Galestin, Ton Hameleers, Gerard Hensen, Peter Janssen, Ine Kuppen, Tom Mulder, Tom van Veen, Peter Winkels

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Riki Janssen
Wim Ortjens

Redactie-assistenten
Marlies In de Braekt
Gerald Bouwels

Aan dit nummer werkten verder mee:
Eugène Baak, Judith Kuijk, Tineke Oosterloo

Fotografie
Nelis Tutkey

Opmaak
Erik van Ballegoij

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Mededelingen
Voor het inleveren van medelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties
Marlies In de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
(Voor Paarltjes zie elders op deze pagina)

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis.
Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor ƒ 37,- per jaar.

HOP
Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant
Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen.

Minder middelen en meer lasten leidt tot tekort van vijf procent op begroting

Cultuurwetenschappen haalt buikriem aan

Tegenvallende lasten en dalende middelen. De faculteit der cultuurwetenschappen moet de buikriem de komende jaren wat strakker aanhalen. Ingrijpende bezuinigingen staan niet op het programma, wel zal het bestuur een aio-plaats schrappen, een vacature niet opvullen en de bibliotheekuitgaven bevriezen.

De net aangetreden faculteitsraad toonde zich vorige week donderdag geschrokken. De salarislasten van de faculteit der cultuurwetenschappen vallen door allerlei maatregelen van hogerhand twee ton hoger uit dan verwacht. De middelen daarentegen dalen in 1996 met één ton omdat CWS slachtoffer is van ontwikkelingen elders. De faculteiten zijn namelijk wat betreft de financiering afhankelijk van elkaar. Wat de een meer krijgt, krijgt de ander minder. En deze keer krijgen de andere faculteiten inderdaad meer: geneeskunde vanwege meer promoties en een verhoging van de numerus fixus, gezondheidswetenschappen krijgt een gunstigere gammafinanciering, economie en rechten hebben nieuwe opleidingen. Dat alles voelen de cultuurwetenschappers dus in hun portemonnee.

Het ogenschijnlijk onschuldige tekort van drie ton betekent voor een kleine faculteit als CWS, met een budget van nog geen zes miljoen, een teruggang van bijna vijf procent. Tel daar ook nog eens het tekort van vier ton bij dat in het voor de zomer goedgekeurde 'Beleids- en Formatieplan 1995' voor 1998 is voorzien, en het drama lijkt compleet. Zeker omdat op dat moment ook de bodem van de facultaire spaarpot (de Algemene BedrijfsReserve) zichtbaar zal worden en de stimuleringsfondsen (bijvoorbeeld het SWOL) zullen wegvallen.

"Moeten we niet op dit moment al drastische maatregelen nemen, om te voorkomen dat er in 1998 gedwongen ontslagen moeten vallen", klonk het dan ook verontrust in de raad. Een bevriezing van alle nog openstaande vacatures zou, zo meende een raadslid, een aardige besparing kunnen opleveren. En misschien is de pr-functionaris, die er volgens de begroting gaat komen, niét per se nodig. Tot nu toe zijn die activiteiten toch ook door de eigen staf uitgevoerd. Verder werd de geplande functie van systeembeheerder ter discussie gesteld, en ook het plan om de aio's om te vormen tot beursstudenten kwam weer uit de kast.

De decaan prof. W. Kusters vond de begroting echter niet te optimistisch en bleek absoluut niet van plan om de uitgaven te bevriezen. "Vanaf 1998 zijn er veel onduidelijkheden. Wat er dan gaat gebeuren is in de ogen van het bestuur koffiedik kijken. Er kunnen dan fatale dingen gebeuren, zeker omdat wij weinig mensen in tijdelijke dienst hebben, dat verbloemen wij niet. Maar wij moeten nu niet geslagen in een hoek gaan zitten en de portemonnee krampachtig vasthouden. We moeten niet te defensief zijn."

Daarom pleitte het bestuur er voor om hooguit maar één van de twee voor visuele cultuur gereserveerde vacatures te laten vervallen. De andere zal voorlopig tot 1 januari 1998 worden opgevuld. Expertise op dit gebied is immers van belang voor de uitbouw en dus voor de groei van de faculteit. Over het schrappen van de pr-functionaris viel met het bestuur helemaal niet te praten. Een professionele aanpak van de studentenwerving is volgens het bestuur een zaak van levensbelang, juist in deze tijd. De systeembeheerder komt er ook, al zal zijn aanstelling kleiner zijn dan beraamd (niet 0,5 maar 0,3 fte). En wat de aio's betreft, het beurzenplan verdwijnt nu weer in de la, maar het zal bij de bespreking van de begroting voor 1997 weer op de agenda staan.

Wel besloot de raad uiteindelijk om de invulling van één aio-plaats twee jaar vooruit te schuiven, de bibliotheekuitgaven niet verder te laten groeien, de secretariële ondersteuning terug te brengen en vacatures niet meer automatisch op te vullen.

Verder zal het bestuur van de faculteit bij het college van bestuur op een vaste financiering aandringen. Daarmee zou de afhankelijkheid van de andere faculteiten van de baan zijn. Daarvoor is dan wel nodig dat het interne verdeelsysteem op de helling gaat.

Riki Janssen

Zes jaar economie heel gewoon

Een student geneeskunde studeert heel wat sneller dan een aankomend jurist of econoom. Gemiddeld, zo blijkt uit het jaarverslag 1994 van de Rijksuniversiteit Limburg, had de groep medici die in 1994 het doctoraal examen haalde, daar een dikke vier en een half jaar voor nodig. De gezondheidswetenschappers waren iets langzamer (4,8 jaar), terwijl de meesters in de rechten ruim de tijd namen voor hun bul. Gemiddeld zaten zij zo'n vijf en een half jaar achter de boeken. De economen spannen echter met een gemiddelde studieduur van bijna zes jaar de kroon.

Geneeskundestudenten zijn niet alleen sneller, er zijn er ook relatief méér die de studie in zes jaar afronden. Van de lichting medici die in 1988 als eerstejaars naar Maastricht toog, kreeg vorig jaar tachtig procent de bul. Bij de gezondheidswetenschappers was dat iets meer dan zestig procent. Van de lichting '88 van de juristen en economen was toen nog niet de helft (respectievelijk 48,5 en 41,5 procent) afgestudeerd. **(RJ)**

'Foutje' hersteld

Het 'verspreid verzilveren' van studiemaanden is niet meer mogelijk. Het college heeft besloten om deze, naar eigen zeggen „fout", uit de afstudeerregeling te halen met terugwerkende kracht van twee jaar.

De regeling biedt student-bestuurders de mogelijkheid om de maanden extra studiefinanciering die ze van het afstudeerfonds krijgen twee keer in te zetten. In eerste instantie kunnen er punten mee worden gekocht, zodat de studenten alsnog aan de temponorm voldoen. Het fonds betaalt dan een heel jaar lening terug. Het restant kan aan het einde van de studie worden opgenomen als de studiefinanciering ophoudt. Hoewel er nog niemand gebruik van heeft gemaakt is deze laatste mogelijkheid afgeschaft omdat het tot hoge kosten voor de RL kan leiden, zegt het college. **(WO)**

Gesputter tegen plan studeerbaarheid

De universiteiten en hogescholen moeten niet proberen zich met een Jantje van Leiden van de afspraken over studeerbaarheid af te maken. Zij moeten de studenten juist het vertrouwen geven dat zij echt proberen om het onderwijs te verbeteren.

Deze waarschuwing uitte minister Ritzen afgelopen maandag tijdens de HO-Kamer, het reguliere, openbare overleg tussen de minister en de instellingen.

Zowel de universiteiten als de hogescholen bevestigden dat zij instemmen met het rapport, dat eind juni met de studentenorganisaties LSVb en ISO is vastgesteld in de stuurgroep kwaliteit en studeerbaarheid. Wel verbonden zij daaraan enkele voorwaarden. Zij vrezen dat het rapport tot de nodige bureaucratie zal leiden. Ook moet er een oplossing komen voor de wachtgelders.

Ritzen wil dat de instellingen het rapport loyaal uitvoeren. Enkele uren eerder hadden LSVb en ISO laten weten dat zij daar hard aan twijfelen. In interne bijeenkomsten hebben universitaire bestuurders opgemerkt dat zij slechts met het rapport instemmen omdat zij dan kunnen meedelen in het studeerbaarheidsfonds, een potje met 500 miljoen gulden waaruit projecten voor onderwijsverbetering worden gesubsidieerd.

Volgens LSVb en ISO liegt minister Ritzen over de invoering van de nieuwe regeling. In het rapport over studeerbaarheid wordt als beoogde datum 1 augustus 1995 genoemd. De bonden willen hem daar, met terugwerkende kracht, aan houden. Volgens de minister is sprake van een typefout. "Iedereen in de stuurgroep wist dat die datum onhaalbaar was. Ook de studenten", zei Ritzen maandag. Volgens de studenten heeft Ritzen ook na de presentatie van het rapport nog gezegd dat hij streefde naar invoering op 1 augustus van dit jaar.

HOP, Pieter Evelein

Geen addertjes onder begrotingsgras

Maastricht krijgt 160.6 miljoen

De RL krijgt komend jaar 160,6 miljoen gulden. Voor de Limburgse rekenmeesters zal dat geen verrassing zijn. Want addertjes onder het gras zitten er niet in deze onderwijsbegroting.

Samen krijgen de universiteiten, inclusief geld voor gebouwen, dit jaar 4280 miljoen gulden van de overheid. In guldens gerekend is dat ruim 3 procent meer dan een jaar geleden, maar dat komt vooral door verrekening van loon- en prijswijzigingen. De enige echte meevaller (dit jaar ruim één procent) is dat de bezuinigingen uit het regeerakkoord een aantal jaren zijn opgeschoven. Maar die meevaller was al in januari bekend.

Maastricht krijgt zoals gezegd 160,6 miljoen. Dat is een verhoging van 2,9 procent.

De komende vijf jaar daalt het aantal studenten in het w.o. met bijna 10%, maar dit leidt nog niet tot daling van het totale WO-budget. De vergoeding per student stijgt. Alleen daar waar het aantal studenten meer dan 10% zakt, vallen volgens de huidige verwachtingen de komende jaren al klappen.

In 2001 zakt het budget echter met 50 miljoen, en die korting loopt op tot 200 miljoen in 2004. Op welke gronden die bezuiniging precies verdeeld wordt, zal nog vastgelegd worden in de 'tienjarenafspraak' die per 1 januari 1997 ingaat. Het aantal behaalde diploma's zal daarin relatief zwaar gaan wegen.

HOP, Frank Steenkamp

Studenten boos over „administratief puntje"

Wat de één een „administratief puntje" noemt is voor de ander een kwestie van leven of dood. In de U-raadscommissie studentenbeleid dacht rector Cohen een „kleine wijziging" in de regeling-afstudeerfonds als hamerstuk af te kunnen handelen, toen de studenten boos werden.

Het betrof het verhogen van het minimum aantal studiepunten dat student-bestuurders moeten halen, willen ze een aanspraak kunnen doen op ondersteuning uit het afstudeerfonds. Dit aantal bedroeg acht, bij een voortgangsnorm van 25 procent. „Die norm werd vijftig procent, en dus zou acht zestien moeten worden. Daar hebben we veertien van gemaakt. Die twee punten zijn dan mooi meegenomen", zei Cohen.

Maar de studentenfracties vonden het niet leuk. Ze hadden naar eigen zeggen drie weken geleden nog geïnformeerd bij studentenzaken, maar daar was niks bekend over een verhoging. Nu alle verenigingen hun besturen al hadden geformeerd, kwam het college plots met dit besluit. Veel studenten zouden, als ze het eerder hadden geweten, niet voorzitter of penningmeester van een grote club zijn geworden. De ervaring zou leren dat deze mensen nauwelijks meer dan tien studiepunten per jaar kunnen halen.

De excuses van het college voor de late actie werden voor kennisgeving aangenomen. De universiteitsraad heeft geen beslissingsbevoegdheid op dit punt. **(WO)**

„Nieuw kabinet zal hoger onderwijs beschermen"

Volgens minister Ritzen zal het volgende kabinet niet bezuinigen op het hoger onderwijs. De belofte dat het budget voor de universiteiten en hogescholen tien jaar lang in stand blijft "zal zeker door het volgende kabinet worden overgenomen". Ritzen zei dit vorige week vrijdag in een toelichting op de begroting.

De minister gaf geen nadere argumenten voor zijn garantie. Wel zei hij "dat er altijd bepaalde afspraken zijn die door een nieuw kabinet worden overgenomen". Volgens een woordvoerder bedoelt de minister dat als de Tweede Kamer instemt met het plan, de kans erg klein is dat daar vervolgens weer op wordt teruggekomen. Een dag later zei staatssecretaris Nuis dat het zittende kabinet van mening is "dat je wel van heel goede huize moet komen om nieuwe bezuinigingen op het hoger onderwijs te kunnen beargumenteren." Voor het kabinet is duidelijk dat de grens is bereikt, aldus Nuis. Daar zal niets meer aan veranderen. "Sinds dit voorjaar liggen de kaarten echt op tafel. Iedereen weet dat."

Het hoger onderwijs behoudt tien jaar lang het budget dat in de op Prinsjesdag ingediende begroting staat. De verdeling van dat budget over de universiteiten en hogescholen kan echter wel veranderen. De wijze waarop dit gebeurt, moet nog worden uitgewerkt. Wel staat reeds vast dat het aantal diploma's dat een instelling aflevert daarin de belangrijkste rol speelt. Verder wordt de overheidssubsidie per universiteit en hogeschool minder snel verlaagd of verhoogd als het aantal studenten af- of toeneemt. "Dergelijke bewegingen dempen we af", aldus Nuis. "Maar als zij aanhouden, wordt de bekostiging aangepast."

Volgens staatssecretaris Nuis vormt de bestaande verdeling van het totale budget voor het hoger onderwijs het uitgangspunt voor het nieuw systeem. "In grote lijnen is het zo dat een opleiding vervolgens wordt gekort als het rendement er daalt."

De begroting zelf bevat verder weinig nieuws. In januari werd de bezuiniging van 1,5 miljard gulden uit het regeerakkoord definitief ingevuld. Voor de universiteiten en hogescholen kwam dit vooral neer op een verlaging en uitstel van de bezuiniging die oorspronkelijk 500 miljoen gulden bedroeg. Het gaat nu nog om 200 miljoen gulden. Voor de studenten stijgt het collegegeld met 500 gulden. Bovendien wil minister Ritzen volgend jaar alsnog de prestatiebeurs invoeren. Inmiddels is duidelijk dat de vwo-ers en mbo-ers, die nog maar drie jaar in het hbo mogen studeren, een bezuiniging van 100 miljoen op de studiefinanciering opbrengen. Dit bedrag maakt deel uit van de 1 miljard gulden die in totaal op de studiefinanciering wordt gekort.

Ook bevestigt de begroting de verwachting dat de universiteiten de gehele bezuiniging van 200 miljoen gulden op het hoger onderwijs moeten opbrengen. De Vereniging van Universiteiten (VSNU) noemt dit "onbegrijpelijk". De universiteiten willen 40 procent van dat bedrag voor hun rekening nemen, wat overeenkomt met hun aandeel studenten. Volgens minister Ritzen is zijn keuze echter terecht. De universiteiten kunnen volgens hem veel meer besparen omdat hun studenten een stuk langzamer studeren dan hbo-studenten, en omdat zij steeds minder studenten zullen krijgen. De hogescholen worden juist voller.

Ritzen wil de sponsoring van aio's of oio's aantrekkelijker maken. Ondernemingen die (een deel van) het salaris van een promovendus betalen, krijgen een korting van 4500 gulden op de loonheffing. Dit bedrag wordt uitbetaald aan de werkgever (een universiteit of NWO), die dit overmaakt aan de sponsor.

HOP, Pieter Evelein

„Nederland moet eigenbelang niet uit het oog verliezen"

Staatssecretaris van financiën dr. W. Vermeend benutte de start van de nieuwe opleiding fiscale economie, vorige week donderdag, om wat tipjes van de sluier van Prinsjesdag op te lichten. En om de hoofdlijnen van zijn beleid uit de doeken te doen.

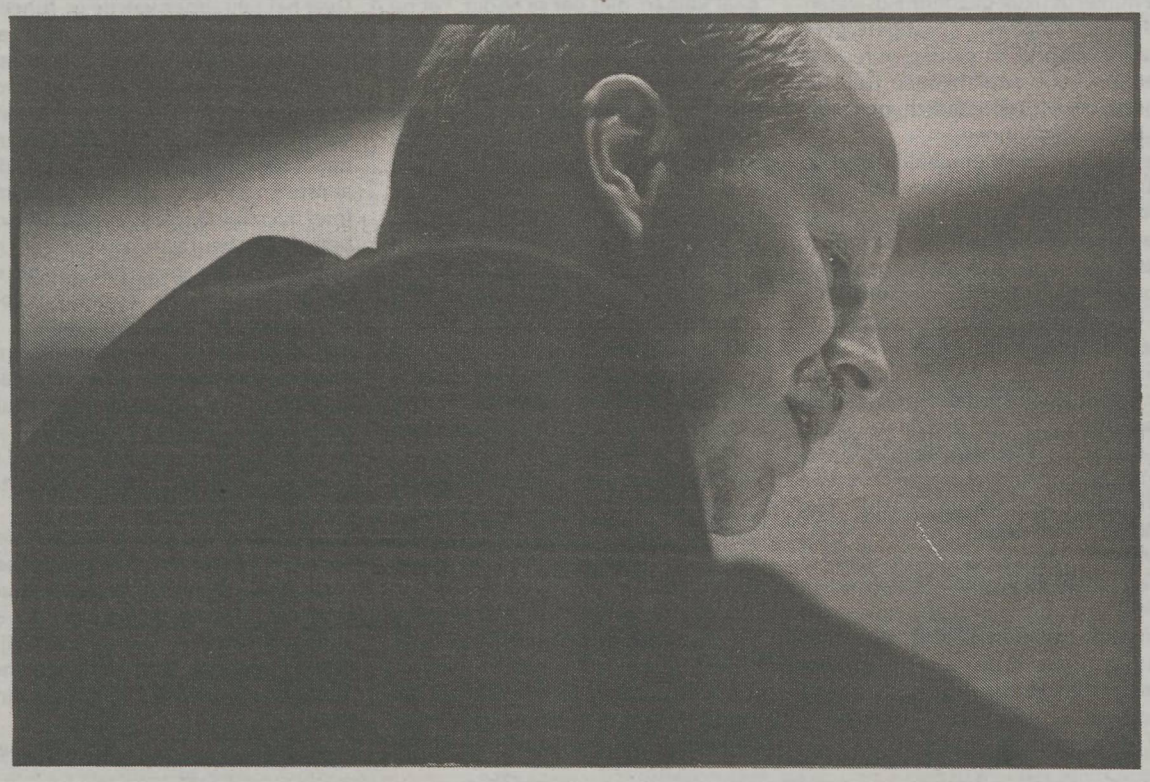

Vermeend: „Mijn vriend Flip de Kam zal wel weer kritiek hebben" (foto Nelis Tutkey)

De faculteit had er een sobere plechtigheid van gemaakt. Wat toespraken, een buluitreiking aan de duizendste afgestudeerde, een borrel na. De eerste circa 40 studenten fiscale economie ("Heren studenten", versprak collegevoorzitter Dittrich zich, hoewel er ook vrouwen bij zijn) werd te verstaan gegeven dat ze een uitstekende keus hadden gemaakt.

Vermeend zelf was ook blij dat hij er was. Het deed hem veel plezier om een opleiding fiscale economie te mogen openen waarvoor hij ook zelf nog geijverd had, liet hij weten. Niet in zijn huidige functie, maar in zijn vorige (bij-)baan, die van hoogleraar belastingrecht bij de juridische faculteit. En als hij onverhoopt binnenkort op straat mocht komen te staan, beval hij zichzelf nu alvast warm aan voor een nieuw hoogleraarschap. Maar zover was het nog lang niet, want het kabinet was van plan om tot '98 te blijven zitten. "Zo niet, dan heeft het niet aan mij gelegen".

Wat gaat er tot die tijd gebeuren met 'de fiscaliteit'? In ieder geval geen grootscheepse operaties meer. Geen commissies-Oort of -Stevens die het belastingstelsel overhoop halen. Daar heeft men kennelijk zijn bekomst van. Dit zijn de jaren van de gerichte ingrepen, van kleine werkgroepen die overzichtelijke terreinen onder de loep nemen en haalbare voorstellen tot wijziging doen. Vermeend noemde een aantal gebieden waarop kleine commissies aan het werk zijn. Op dat van de loon- en inkomstenbelasting bijvoorbeeld zullen eind dit jaar de eerste adviezen tot vereenvoudiging op zijn bureau liggen.

Het midden- en kleinbedrijf mag rekenen op meer begrip van dit kabinet. De administratieve lastendruk wordt aangepakt (een commissie is al bezig), en dat kan op zijn beurt weer leiden tot beparingen bij de bedrijven op de loonadministraties.

De fiscale rechtsbescherming dient verbeterd. Een commissie met onder meer de Limburgse professor mr. Flinterman doet voorstellen, wetgeving zal volgen.

Verder zullen fraude en oneigenlijk gebruik moeilijker worden gemaakt. Vermeend is van plan om vooral BTW-constructies aan te pakken. Er zal een speciale werkgroep komen die alle trucs op dit terrein in de gaten moet houden. Bijvoorbeeld, zo legt hij naderhand desgevraagd uit, die waarin een gemeente een stichting in het leven roept, waarna die stichting vervolgens de te bouwen voorziening weer aan diezelfde gemeente verhuurt. Daarmee wordt de BTW-afdracht omzeild.

Al met al zal een twintigtal maatregelen worden genomen die alle bedoeld zijn om de economische structuur van dit land te versterken. Waarbij, zoals gezegd, het midden- en kleinbedrijf inhet centrum van de belangsteling staat: lastenverlichtingen, verhoging van de investeringsaftrek, het vergemakkelijken van de fiscale bedrijfsopvolging, extra faciliteiten voor starters en 'doorstarters'. "Want in vergelijking met het buitenland kennen we hier geen cultuur om voor jezelf te beginnen", zei Vermeend. Terwijl dit soort bedrijven wel werkgelegenheid genereert.

Ook buitenlandse bedrijven moeten hier voortaan een uitnodigender vestigingsklimaat aantreffen. Vermeend: "Belastingen zijn een kostenpost, die spelen een rol bij de afweging om zich hier of elders te vestigen. En een steeds grotere rol, want op andere toetspunten groeien landen naar elkaar toe. Het gaat erom dat wij vaker op de *short list* komen, op het lijstje van vijf landen waaruit het management definitief kiest."

Het kabinet kiest dus voor een aanvalsstrategie. Nederland is op dit punt lang genoeg bescheiden geweest. Het heeft jarenlang geijverd voor de harmonisatie van de belastingen in Europa. Niet alleen de indirecte, want daar is iedereen het over eens en dat is ook redelijk gelukt: "Als ik wat in de BTW-sfeer wil regelen moet ik vaak naar Brussel; veel bevoegdheden zijn al aan Europa overgedragen." Maar er bestaat ook nog zoiets als directe belastingen. Nederland hoopte ook op dat vlak harmonisatie te kunnen bewerkstelligen en nam dus in de tussentijd zo min mogelijk maatregelen die dat doel zouden kunnen frustreren. Vermeend: "Maar het buitenland zat niet stil, daar werden wel fraaie fiscale regelingen ontworpen om bedrijven aan te trekken." Wat gaat hij nu doen? Een tweesporenbeleid, verklaarde de staatssecretaris. Hij wacht niet meer op de harmonisatie van de directe belastingen, sterker nog, hij gelooft niet dat het daar nog van zal komen. Maar hij streeft er nog wel naar. Of dat meer dan lippendienst is valt te bezien, want tegelijkertijd kondigt Vermeend een "radicale beleidswijziging" aan. Het andere spoor namelijk bestaat erin dat Nederland hetzelfde gaat doen als de rest van Europa ("Ierland bijvoorbeeld kaapt hier bedrijven weg"): maatregelen nemen die het internationale bedrijfsleven weer naar ons land kunnen lokken: "We moeten ons eigenbelang niet meer uit het oog verliezen."

Kritici

Vermeend kon al voorspellen wat de kritiek ("onder wie mijn vriend Flip de Kam") straks in de kranten zullen schrijven. Twintig fiscale maatregelen, dat is toch veel te versnipperd? Waarom geen algehele belastingverlaging? Omdat, zegt Vermeend, men juist gericht wil stimuleren, de knelpunten gericht wil aanpakken. Maar waarom dan geen subsidies ingezet? Vermeend: "Als Kamerlid heb ik eens 700 subsidieregelingen doorgenomen, en geconstateerd dat het merendeel bureaucratisch en ondoelmatig is. Belastingfaciliteiten werken beter, ze sluiten meer aan bij de belevingswereld van ondernemers, want wat is er mooier dan minder te hoeven afdragen aan de belastingdienst?"

Een ander, meer principieel punt van kritiek betreft het politieke karakter van dit beleid. Mag je wel fiscale instrumenten inzetten om de economie te stimuleren, om de structuur te verbeteren en de werkgelegenheid te vergroten?

Daar doet de staatssecretaris niet moeilijk over. Als het beleid werkt, mag voor hem die principiële discussie vergeten worden. "De fiscaliteit is gewoon een van de instrumenten die een regering kan benutten."

Wammes Bos

Daar neem je je baret voor af

Graag wil ik het met u hebben over promoties, en vooral over wat er zich zoal bij promoties afspeelt. Ik ben inmiddels ruim vijf jaar werkzaam bij de Rijksuniversiteit Limburg en langzaam maar zeker ben ik bekend geraakt met het promotiegebeuren. Het woord 'gebeuren' beschrijft in mijn ogen nog het beste dit toch, in ieder geval voor niet-wetenschappers, uitermate wonderlijke schouwspel.

Bij de eerste promotie die ik meemaakte verbaasde ik mij vrijwel over alles: de toga's, de baretten, de rol van de pedel, het toneelstuk dat opgevoerd werd; kortom het leek een aaneenschakeling van rariteiten, waarvan alleen het einddoel duidelijk was: de promovendus moest zijn proefschrift succesvol verdedigen. Ik kon niet doorgronden wat nu het nut van die toga's en die rare petjes was. Het uiterlijk is er ook niet mee gebaat. Tot op heden ben ik nog geen enkele hoogleraar tegengekomen die de baret van de Rijksuniversiteit Limburg flatteert, om maar niet van het tegendeel te spreken.

U zult denken bij een promotie gaat het niet om het uiterlijk, maar om de wetenschap, om een toetsing van vergaarde kennis en inzichten in de meest diepe zin van het woord. Goed, laten we daar even van uitgaan. Een promotie is dus bedoeld als een proeve van bekwaamheid door de promovenda(us) af te leggen door het beantwoorden van intelligente, doorwrochte vragen van hoogleraren en andere deskundigen over het door haar of hem verrichte onderzoek. Laten we de vragen van deze hoogleraren en deskundigen eens onder de loep nemen: hoe intelligent zijn die, hoe doorwrocht, hoe moeilijk, hoe ingenieus?

Onlangs vernam ik het volgende verhaal. Een hoogleraar, afkomstig uit het buitenland, was alleen bereid over te komen om zitting te nemen in de promotiecommissie als hij tenminste 10 minuten de tijd kreeg. Onduidelijk was of hij die 10 minuten wilde voor het stellen van zijn vraag of dat ook het antwoord van de promovendus daarbij inbegrepen was. Hoe dan ook, de hooggeleerde heer kreeg zijn 10 minuten. Een ieder was uiteraard benieuwd, wat hij in die 10 minuten zou gaan vragen. De betreffende hoogleraar was als derde aan de beurt en begon als volgt: "Geachte promovendus, allereerst wil ik u feliciteren met het afronden van uw proefschrift. Ik heb uw boekje ontvangen. Het ziet er prachtig uit. Ik zou graag willen dat u mij in 10 minuten uitlegt, waar het onderzoek dat u in de afgelopen jaren gedaan heeft over gaat." De promovendus hapte even naar adem. Hij begreep wel dat hij niet kon volstaan met het herhalen van de samenvatting, die hij in de eerste vijftien minuten van zijn verdediging gegeven had. Na een korte stilte begon hij in het wilde weg wat over zijn onderzoek te vertellen. Wie schetste de verbazing toen de hoogleraar na 7 minuten zijn arm de lucht in gooide en uitriep: "Stopt u maar, ik heb genoeg gehoord". Een gedachte die dan onmiddellijk bij je opkomt is toch of die hoogleraar het proefschrift überhaupt wel gelezen heeft en zo ja, of hij het wel begrepen heeft. De promovendus uit dit verhaal heeft overigens met succes zijn proefschrift verdedigd.

Ik gun u graag nog een tweede verhaal. Een hoogleraar stelde tijdens een promotie een uitgebreide, doch volslagen onbegrijpelijke vraag. Onbegrijpelijk niet alleen voor de promovendus, bij wie terstond het zweet op het voorhoofd begon te parelen, maar ook voor de in de commissie zittende geleerden. De betreffende vraag ontlokte een andere hoogleraar mompelend het volgende commentaar: "Volgens mij heeft hij het verkeerde boekje toegestuurd gekregen", waarop zijn buurman ternauwernood zijn lachen wist te onderdrukken. Nog een geluk dat de microfoon niet openstond.

Tot slot nog wat losse waarnemingen, die altijd een beetje mijn achterdocht wekken. Wat te denken van die hoogleraren die alleen maar vragen stellen over de eerste 20 bladzijden van een proefschrift? En laten we wel zijn, er zit er altijd eentje bij die dat doet. We kennen ook allemaal die commissieleden die zich zelf graag horen spreken, een introductie nodig hebben van vele minuten, waarin ze moeite doen om zo geleerd mogelijk over te komen, om vervolgens het geheel af te sluiten met een onbenullig vraagje.

U zult het met mij eens zijn, promoties zijn onnavolgbare spektakels, waar de crème de la crème van de wetenschap te zamen komt, de boegbeelden van de wetenschap. Daar neem je je baret voor af.

Tons van den Bosch

Oude regeling door herkansingen onbetrouwbaar geworden

Geneeskunde laat relatieve normering bij toetsen los

De medische faculteit gaat de relatieve norm bij de beoordeling van toetsen vervangen door een absolute. Dat betekent dat de grens tussen geslaagd en niet-geslaagd niet meer achteraf wordt bepaald door de berekening van de gemiddelde score, maar dat de vereiste score voortaan vooraf wordt vastgelegd. De nieuwe normering wordt dit jaar als 'schaduwsysteem' getest en zal volgend jaar definitief worden ingevoerd.

De wijziging is deels een gevolg van kritiek van de Visitatiecommissie op het 'milde toetssysteem' en deels van een wetswijziging, die de faculteit heeft genoopt tot het instellen van herkansingen. Die zouden, zo vreest het faculteitsbestuur, tot gevolg kunnen hebben dat studenten zich minder goed op de blok- en voortgangstoetsen voorbereiden, als zij weten dat er nog eęn tweede kans komt. Het gemiddelde toetsresultaat zou dan zozeer kunnen dalen, dat studenten met onvoldoende kennis van de stof toch zouden slagen als het gemiddelde resultaat tot norm verheven bleef.

De relatieve normering is altijd een steen des aanstoots geweest voor tal van docenten die erop wezen dat hoe slecht de groep ook was, er altijd een deel van de studenten slaagde. Ook de kritiek van buiten de universiteit richtte zich steeds op dat risico. De hoge rendementen waar de Maastrichtse faculteit zo graag mee schermde, zouden te danken zijn aan de buitengewoon coulante wijze van examineren. Die opvatting bleek ook in zekere mate te leven bij de visitatiecommissie die twee jaar geleden het Maastrichtse onderwijs beoordeelde. Naast de uitgebreide lof voor het onderwijs waren er toen bedenkingen tegen het examensysteem dat in de ogen van de commissie te mild, dat wil zeggen te weinig selectief was.

Die kritiek is tot nu toe door de voorstanders van de relatieve normering weerlegd met een verwijzing naar vergelijkingen tussen het kennisniveau van studenten uit Maastricht en uit andere steden. Daaruit bleek steevast dat het kennisniveau van de Maastrichtse student ondanks de kortere studietijd zeker niet onderdeed voor dat van anders opgeleiden.

Capituleren

Toch hebben de voorstanders van de relatieve normering nu moeten capituleren in de strijd, die begin dit jaar weer oplaaide toen het faculteitsbestuur een commissie de opdracht gaf een transparanter toetssysteem te bedenken. Het bestaande reglement, nog geen twee jaar oud, was door allerlei compensatieregelingen zo ingewikkeld geworden dat niemand er nog iets van begreep. Dat was de eerste reden om het reglement te herzien, de tweede en derde waren de noodzaak tot aanpassing aan de WHW en de kritiek van de visitatiecommissie.

De nieuwe WHW, de Wet op Hoger onderwijs Wetenschappelijk onderzoek, bepaalt sinds vorig jaar dat studenten alleen van het ene naar het andere studieonderdeel kunnen overgaan als zij voldoende studiepunten hebben behaald. Om die overgang mogelijk te maken moet hen binnen hetzelfde studiejaar de mogelijkheid worden geboden een bloktoets of voortgangstoets over te doen. Dat is een wettelijke verplichting. Daarom heeft de faculteit nu het examenreglement zo moeten wijzigen dat aan het einde van het jaar herkansingen voor bloktoetsen en de voortgangstoets worden gehouden.

Dat betekent volgens dr. Cees van der Vleuten, die als lid van de vakgroep Onderwijsontwikkeling en -research bij Geneeskunde het evaluatieprogramma coördineert, dat er een belangrijke aanname uit de opzet van het bestaande toetssysteem wegvalt. Dat gaat er namelijk vanuit dat de groepen studenten die deelnemen aan een toets, homogeen zijn. Ze hebben hetzelfde blok gevolgd, verkeren in dezelfde fase van de studie, hebben dezelfde informatie verwerkt en hebben allemaal evenveel belang bij het behalen van een goed resultaat. In dat geval kan erop vertrouwd worden dat zij grosso modo de verlangde hoeveelheid kennis hebben opgedaan, is altijd de redenering van de aanhangers van de relatieve norm geweest.

Dat verandert volgens Van der Vleuten zodra er een onderscheid kan worden gemaakt tussen studenten die geïnteresseerd blijven in een goed resultaat en anderen die calculeren dat er toch nog een tweede kans komt. Omdat niets menselijks de student vreemd is bevordert het systeem van de herkansingen volgens hem uitstelgedrag.

Moeilijkheidsgraad

Vervolgens duikt echter de vraag op hoe een absolute norm kan worden ingevoerd waarvan met enige zekerheid kan worden gezegd dat hij objectief is. Er zijn geen objectieve maatstaven waarmee de moeilijkheidsgraad van tentamenvragen is vast te stellen, meent Van der Vleuten. Zo geven de toetsresultaten van identieke blokken gemiddelde scores te zien die van jaar tot jaar uiteenlopen van 18 tot 42 procent. Dat kan volgens Van der Vleuten nergens anders aan liggen dan aan de vragen. Andere variabelen zoals de manier waarop het onderwijs is verzorgd of de inzet van studenten kunnen dergelijke verschillen niet verklaren.

Omdat de faculteit de gevolgen nog niet kan overzien van het nieuwe systeem, geldt het zojuist begonnen studiejaar als een overgangsjaar met vier voortgangstoetsen en één herkansing. Vanaf volgend jaar wordt het aantal voortgangstoetsen tot drie teruggebracht. Alleen dit studiejaar zijn er vier gewone voortgangstoetsen en een herkansing. Dit jaar blijft ook de relatieve norm van kracht, maar wordt er achter de schermen wel een schaduwmeting uitgevoerd om te zien wat de gevolgen bij hantering van een absolute norm zou zijn geweest.

Op de studierendementen zal de toetsing vooralsnog weinig effect hebben, omdat bij de vaststelling van de absolute norm als uitgangspunt geldt dat de rendementen gelijk moeten blijven. Zo absoluut is de norm dus ook niet.

Jacques Herraets

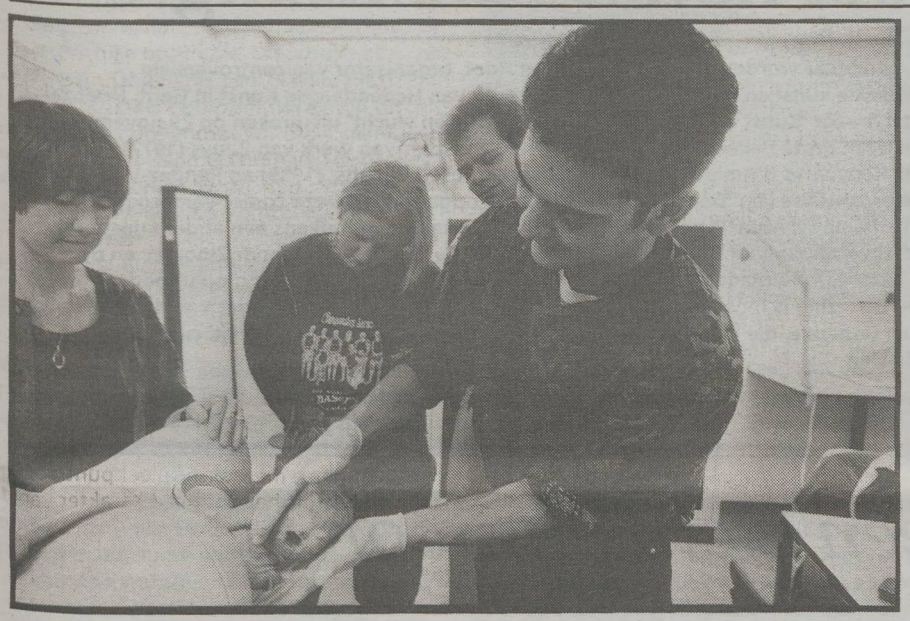

Zuiderlingen bevallen beter dan noorderlingen (foto Nelis Tutkey)

Maastricht vaardiger dan Groningen

Vergeleken met Groningse collega's zijn Maastrichtse medische studenten beter geschoold in medische vaardigheden. Dat is de uitkomst van een vergelijkend onderzoek dat is uitgevoerd door de beide faculteiten. Zowel op het gebied van de kennis over vaardigheden als op het gebied van de vaardigheden zelf kwamen de Maastrichtse studenten beter uit de bus.

Voor het onderzoek waren dertig Groningse studenten, vijftien vierde- en vijftien zesdejaars, een dag lang naar Maastricht gehaald. Daar kregen zij opdrachten die door docenten uit beide faculteiten waren voorbereid. De opdrachten waren verdeeld in drie categorieën: kennis over vaardigheden, vaardigheden en probleemoplossend vermogen. Zowel bij de vierde- als de zesdejaars waren de resultaten van de Maastrichtse studenten beter in de eerste twee categorieën. De resultaten van de derde categorie zijn nog niet uitgewerkt.

Volgens drs. Albert Scherpbier, die vroeger in Groningen heeft gewerkt en tegenwoordig hoofd is van het Skillslab in Maastricht, zijn de verschillen vooral te verklaren uit de manier waarop het vaardighedenonderwijs in het curriculum is verwerkt. In Maastricht gebeurt dat vanaf het eerste jaar tot en met het vierde jaar, in Groningen krijgen de studenten pas aan het eind van het vierde jaar, tussen het doctoraal en de co-schappen in, een stoomcursus vaardigheden van twaalf weken. Een andere verklaring waarmee Scherpbier de verschillen weer relativeert is de 'thuiswedstrijd' die de Maastrichtse studenten speelden in een omgeving die zij wel en de anderen niet kenden. Om die factor uit te sluiten moet Maastricht nog een uitwedstrijd in Groningen gaan spelen, meent Scherpbier.

Inmiddels is men in Groningen tot de conclusie gekomen dat het zuidelijke voorbeeld navolging verdient. Twee jaar geleden is de faculteit overgeschakeld op pgo-onderwijs. Het vaardighedenonderwijs wordt voortaan vanaf het begin van het derde jaar aangeboden. Over enkele jaren kan opnieuw worden gemeten of de verschillen tussen Maastricht en Groningen-'nieuwe stijl' nog zo groot zijn.

Het is voor het eerst dat een vergelijkend onderzoek naar vaardigheden is uitgevoerd. Eerder zijn al op grote schaal vergelijkingen op het gebied van medische kennis uitgevoerd, zowel nationaal als internationaal. Die gaven vrijwel allemaal als resultaat dat er tijdens de opleiding sprake kan zijn van verschillen ten gunste of ten ongunste van Maastricht, maar dat aan het einde van de studie vrijwel iedereen op hetzelfde niveau uitkomt. De verschillen zijn doorgaans te verklaren uit de opbouw van de studie. Zo viel een vergelijking tussen eind-vierdejaars uit Nijmegen en Maastricht duidelijk uit in het voordeel van Nijmegen. Dat was waarschijnlijk het gevolg van het zware doctoraalexamen dat daar aan het eind van het vierde jaar op het programma staat, terwijl in Maastricht in die fase een veel minder zware inspanning wordt gevraagd. Aan het einde van het zesde jaar waren de verschillen dan ook verdwenen.

Jacques Herraets

Haagse oplossingen

Aan de vooravond van Prinsjesdag had minister Ritzen de oud-bewindslieden uitgenodigd om wat bij te praten. Zo raakte ik verzeild in een discussietje met oud-minister Deetman over het nut van de adviezen van de Onderwijsraad; de Onderwijsraad is het belangrijkste adviesorgaan van de regering, met veel leden rechtstreeks uit het onderwijs zelf. Deetman benadrukte het belang daarvan. Omdat mensen uit het onderwijs zelf vaak kritisch reageren op Haagse oplossingen voor (vaak) Haagse problemen, die weinig te maken hebben met hun eigen realiteit. Deetman vond geen warm onthaal voor zijn standpunt, maar ik moet zeggen dat ik er wel veel in zie.

Neem nou de AIO-proefschriften. Een aantal jaren geleden verordonneerde diezelfde Deetman dat wij in plaats van een tweede fase voor het hoger onderwijs een AIO-stelsel zouden krijgen: talentvolle afgestudeerden zouden gedurende vier jaar de gelegenheid krijgen om een proefschrift te schrijven. Vele lieden uit de alfa- en gamma-wetenschappen krabden zich achter de oren: zou dat wel kunnen, in vier jaar? Maar als te doen gebruikelijk bevreesd om de boot te missen, trok een ieder zijn AIO's aan. En wat staat er nu in de krant? Slechts 7% van de AIO's promoveert in vier jaar, en de suggestie is snel gewekt dat iedereen maar weer wat zit te slabakken, want we hadden toch afgesproken dat het in vier jaar kon?

Of neem het zojuist gepubliceerde HOOP, dat tot mijn spijt wel heel erg in het teken staat van de maatregelen die blijkbaar nodig zijn om de bezuinigingen het hoofd te bieden. Er zijn allerlei maatregelen verzonnen om de 'doorstroomsnelheid' van studenten te bevorderen: vwo'ers die maar drie jaar over een HBO-opleiding mogen doen, de mogelijkheid van driejarige opleidingen binnen universiteiten (maar alléén als de arbeidsmarkt ze kan gebruiken! diezelfde arbeidsmarkt die dat tot nu toe in alle standen ontkent), en, om er nog één te noemen, de mogelijkheid om studenten na drie maanden bindend te adviseren om de studie niet voort te zetten.

Na drie maanden! Welke onderwijsorganisatie, hoe goed georganiseerd ook, durft drie maanden na het begin van iemands studie met volle overtuiging, en tegen de zin van een student in te roepen: dat wordt nooit iets met jou? Een mooi voorbeeld van een oplossing op de Haagse tekentafel, waar het veld zo weinig van begrijpt.

Job Cohen

Maastrichtse studenten geneeskunde winnen Hippocratesprijs

Dat hun onderzoeksresultaten er niet om liegen, beseften ze al in januari. Toen sleepten de twee studenten geneeskunde, Marc Daemen en Ellen Rouwet, de RL-scriptieprijs in de wacht. Wat later mochten zij naar een congres in Verona om hun onderzoeksresultaten toe te lichten. Een hele eer, maar het houdt nog niet op. Komende vrijdag vallen de twee opnieuw in de prijzen. Deze keer is het de Leidse 'Stichting Hippocrates Studiefonds' die hun onderzoek beloont.

Het onderwerp daarvan is de zogenaamde 'Sudeckse dystrofie', een syndroom waar jaarlijks zo'n achtduizend mensen last van krijgen. De meesten van hen werden ooit geopereerd of braken een arm of een been. Normaal een kleinigheidje in de medische wereld: de arm wordt gezet, het gips gaat erom en na zes weken is het leed alweer geleden. Echter niet bij de lijders aan de 'Sudeckse dystrofie'. Bij hen begint de ellende een dag na de breuk pas echt: de hand wordt dik, rood en gaat zweten, haren en nagels groeien harder dan ooit tevoren, de huid wordt schilferig of juist glanzend. Het ergste is de pijn, die soms jaren aanhoudt.
Over de oorzaak van deze kwaal zijn de meningen verdeeld. Ligt die bij een overactieve zenuw, zoals men in het buitenland vaak denkt, of is een ontsteking de bron van alle ellende, zoals veel Nederlandse medici vermoeden? Degenen die de eerste mening zijn toegedaan willen de zenuw nog al eens uitschakelen, de andere groep verwacht meestal wonderen van een ontstekingsremmend middel. Het effect van beide therapieën is hetzelfde: nihil.
Daemen en Rouwet (inmiddels vierde- en vijfdejaars student) twijfelden daarom ook aan beide hypotheses en schakelden ratjes in om het juiste antwoord te achterhalen. Uiteindelijk ontdekten zij dat het zenuwstelsel helemaal niet overactief is. Integendeel, nadat in de achterpoot van de ratjes het syndroom was nagebootst en er een aantal testen op werden losgelaten, bleek dat het zenuwstelsel in dat deel van het lichaam juist niet meer werkte. De pijn wordt dus door iets anders veroorzaakt. Maar door wat? Hun eigen bevindingen, maar ook de vakliteratuur zetten de twee op een spoor. Uiteindelijk ontdekten ze dat overgevoelige adrenalinereceptoren op de pijnzenuw voor het ongemak zorgen.
De Stichting Hippocrates Studiefonds reikt dit jaar voor de elfde keer prijzen uit voor onderzoek dat studenten geneeskunde nog vóór hun artsexamen verrichten. De stichting bestaat uit oud-leden van het Leids geneeskundig dispuut Hippocrates die ieder jaar zelf de prijzenkast spekken. Marc Daemen en Ellen Rouwet zijn de eerste Limburgse studenten die deze prijs in ontvangst nemen. Behalve zij, krijgen ook nog drie Amsterdamse studenten (UvA) en één Leidse student een oorkonde en een geldsom van tweeduizend gulden. Vrij te besteden, laat het college van regenten van Hippocrates weten.

Riki Janssen

Jan Hoet houdt Tanslezing

De dr. J. Tanslezing zal dit jaar worden gehouden door Jan Hoet, organisator van controversiële manifestaties van moderne kunst en directeur van het Museum van Hedendaagse Kunst in Gent. Hoet zal zijn lezing, die als titel draagt 'Kunst en samenleving; participatie en vlucht' uitspreken op 29 november. Hoet heeft de laatste jaren grote bekendheid gekregen met exposities van werk van Beuys (1977), 'Kunst in Europa na '68' (1980), 'Chambres d'Amis' (1986), 'Open Mind - Closed Circuits' (1989) en Rendez-Vous (1993). In 1990 werd hem de organisatie van 'Documenta IX' in Kassel opgedragen. Deze zomer verzorgde hij voor de BRT-televisie in zijn flamboyante stijl een serie pakkende bijdragen over telkens een ander kunstwerk. Na de Mexicaanse schrijver/diplomaat Homero Aridjis, de Russische filiosoof Aleksandr Zinoviev en de hoofdredacteur van Nature, John Maddox, is Jan Hoet de vierde gast die de Tanslezing op uitnodiging van de universiteit houdt. De lezing is ingesteld als eerbewijs aan dr. J. Tans, de grondlegger van de universiteit. De commissie Studium Generale, die ieder jaar de spreker selecteert, streeft ernaar kunst, cultuur en wetenschap af te wisselen.

Liefst een stage bij een klein kantoor

De Stage (2)

Iwan Vojacek, iets meer overtuigd van een keuze voor de advocatuur (foto Nelis Tutkey)

"Ik kreeg alle vertrouwen en werd meteen in het diepe gegooid," zegt Iwan Vojacek (26). De vierdejaars jurist liep tweeëneenhalve maand stage bij mevr. mr A. Carli, een in vreemdelingen- en strafrecht gespecialiseerde advocate te Roermond. Zij was geen onbekende voor hem; al een jaar geleden kon Vojacek als zogeheten *volunteer* in het eenmanspraktijkje aan de slag. Een à twee keer per week bestudeerde hij dossiers, analyseerde hij verklaringen van verdachten en mede-verdachten en voerde hij een enkel *intake*-gesprek. Dat alles met de goedkeuring van de advocate, dat spreekt. Nu, na zijn stage, is Vojacek "iets meer overtuigd van een keuze voor de advocatuur". Dat hij daarmee zijn definitieve levensvervulling heeft gevonden, nee. "Misschien dat je na een paar jaar zegt: ik ga weer's iets heel anders doen."
Vojacek zei het immers eerder. In het examenjaar van de HAVO hing de rijzige scholier zijn boekentas aan de wilgen. "Ik weet niet precies waarom, ik wilde gewoon werken, denk ik." Hij verdween in de horeca, werkte in binnen- en buitenland en beschouwt die periode nu als "een ontgroeningstijd, waarin ik veel levenservaring heb opgedaan." Terug in Nederland behaalde Vojacek snel een colloquium doctum en schreef zich deeltijd in aan de economisch/juridische richting van het HEAO. Maar met het vak recht, "de boeken III en V, geloof ik", wilde het maar niet lukken. Een aantal bijlessen van een goede vriend en een herexamen leverden uiteindelijk een zeven op. "*Beng!*," zegt de jurist. "Het was geweldig. Eerst had ik alleen mijn horeca- en rijbewijspapieren en toen dat punt." De liefde voor de spannende jungle die recht heet was ontkiemd.
Vojacek maakte echter ook het HEAO niet af, hij schreef zich in op de rechtenfaculteit in Maastricht. Hij slaagde voor alle vakken, maar raakte pas het afgelopen academisch jaar extra gemotiveerd. Zowel in zijn werk voor de kinderrechtswinkel - waar hij inmiddels twee jaar meedraait - als tijdens zijn Roermondse stage bleek de praktijk toch heel anders dan soms aan de Nieuwenhof wordt voorgesteld. Niet bepaald iedere Nederlander blijkt de wet te kennen. Bij de kinderrechtswinkel bijvoorbeeld, heeft Vojacek geleerd hoe je moet uitleggen wat een dagvaarding is. "Daar is geen makkelijk woord voor, dus je vertelt een jongen of meisje dat ze iets hebben gedaan dat niet mag, dat de Officier van Justitie nu een briefje heeft geschreven waarin staat dat hij jou daarvoor een straf wil geven en of je daarom langs wil komen." En als ze het dan nog niet begrijpen, legt Vojacek het nog vijf keer uit.
Dat kan hij goed, weet de student. Tijdens zijn stage, bijvoorbeeld, mocht hij pleiten voor een provinciale commissie en mr Carli was na afloop zeer tevreden. De advocate heeft hem uitstekend begeleid, vindt hij. Na een zitting van de rechtbank bijvoorbeeld, werden steevast de rollen van officier en rechter onder de loep genomen. Soms waren de vragen van de rechter aan de verdachte een beetje suggestief; het is Vojacek in ieder geval duidelijk geworden dat advocaten "zeker een bepaalde voorkeur voor sommige rechters hebben".
Verder heeft Vojacek geconstateerd dat er zaken zijn die, hoe objectief een jurist ook behoort te zijn, wel tot nadere introspectie nopen. "Over het verdedigen van verkrachters of incestplegers zou ik wel wat langer willen nadenken."
Een voorbeeld kan of wil Vojacek niet geven. Ook niet als we verkrachter Jansen meneer Y noemen. "Dat is het eerste wat mevrouw Carli mij op het hart heeft gedrukt: je hebt een geheimhoudingsplicht." Wel kan de student zeggen dat zijn pogingen om bijvoorbeeld een verzoekschrift op te stellen nogal eens correctie behoefden. "Zaken helder op papier zetten, dat blijft lastig." De idee onder sommige studenten, dat diezelfde zaken na vier jaar studie wel in het hoofd verankerd zitten, kan ook met de vuilnisman mee. Vojacek: "Je moet alles blijven opzoeken, het is de kunst van het vinden van de juiste tekst." Hij beschouwt zijn Maastrichtse jaren vooral als de periode waarin hij zich een juridische denkwijze heeft eigengemaakt. Het zien van de grote lijnen, dat idee. En dan kun je volgens Vojacek beter terecht bij een middelgroot of klein kantoor. Want de student vermoedt dat grote kantoren toch vooral "kijkstages" in de aanbieding hebben.
Advocate Carli beoordeelde de stage van Vojacek uitsluitend met *goed* en *zeer goed*. En niet alleen zij was onder de indruk van de lange student. Na een bezoek aan de rechter-commisaris belde een advocate die daar ook was, met het Roermondse kantoortje. Wie toch eigenlijk die man bij haar geweest was, wilde ze van mr Carli weten. Medio december moeten Vojaceks eerste sollicitatiebrieven de deur uit. Eerst nog een scriptie, waarin hij het Nederlandse drugsbeleid zal toetsen aan verschillende internationale verdragen. Vojacek heeft er alle vertrouwen in.

Eugène Baak

Voor een 40-urige studieweek moeten miljoenen worden geïnvesteerd

„Je kunt onmogelijk acht uur per dag studeren"

Zijn studenten dan toch luie varkens? Volgens minister Ritzen studeren zij zo weinig, dat een aantal opleidingen best een jaar korter kunnen. Dat is onzin, vindt onderwijsonderzoeker P. Vos. "Wie daar zijn beleid op baseert, gaat heel erg de mist in."

Terwijl de gewone Nederlandse werknemer dagelijks acht uur werkt, komt de gemiddelde student niet verder dan een schamele zes uur, zei minister Ritzen bij de opening van het academisch jaar in Rotterdam, ruim twee weken geleden. "Met andere woorden: talenten worden niet maximaal ontplooid." Maar bovendien: de niet-gestudeerde tijd kost de Nederlandse samenleving "heel voorzichtig" geschat jaarlijks 2,5 miljard gulden, het bedrag dat de studenten in de niet-gestudeerde tijd hadden kunnen verdienen.

Studies waar studenten het rustig aan doen, zitten volgens de minister in de beleids- en sociale wetenschappen, letteren, rechten en economie. Dit schrijft hij in het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP). Daar besteden studenten volgens Nijmeegs onderzoek uit 1994 gemiddeld 1218 uur per jaar, in plaats van de wettelijk voorgeschreven 1680 uur. Amsterdams onderzoek uit 1992 komt tot vergelijkbare uitkomsten.

De conclusie van minister Ritzen: deze studies kunnen ook in drie jaar worden gedaan, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.

Is dat waar? Nee, zegt dr. P. Vos, medewerker van het Centrum voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Nascholing van de Rijksuniversiteit Leiden. Hij promoveerde in 1987 met K. van der Drift op een diepgravend onderzoek naar de tijdsbesteding van studenten.

Om te beginnen gaat de vergelijking met 'gewone werknemers' op een aantal punten mank. Vos: "Het is al jarenlang bekend dat de gemiddelde werknemer helemaal geen acht uur werkt. Dat lukt gewoon niet. Hij werkt net zo hard als studenten in studies met een vol onderwijsprogramma." Dat is per jaar maximaal 1300 uur. Die worden besteed in tien maanden. De resterende tijd is "onvermijdelijk" voor vakanties en hertentamens.

Ritzen weet dat best, zegt Vos. Herhaaldelijk hebben onderzoekers als Vos hem gevraagd daarop te reageren, "maar een antwoord krijgen we natuurlijk niet." Want de minister heeft de wettelijk vereiste werkweek van studenten gekoppeld aan die van ambtenaren, die jaarlijks 1700 uur horen vol te maken.

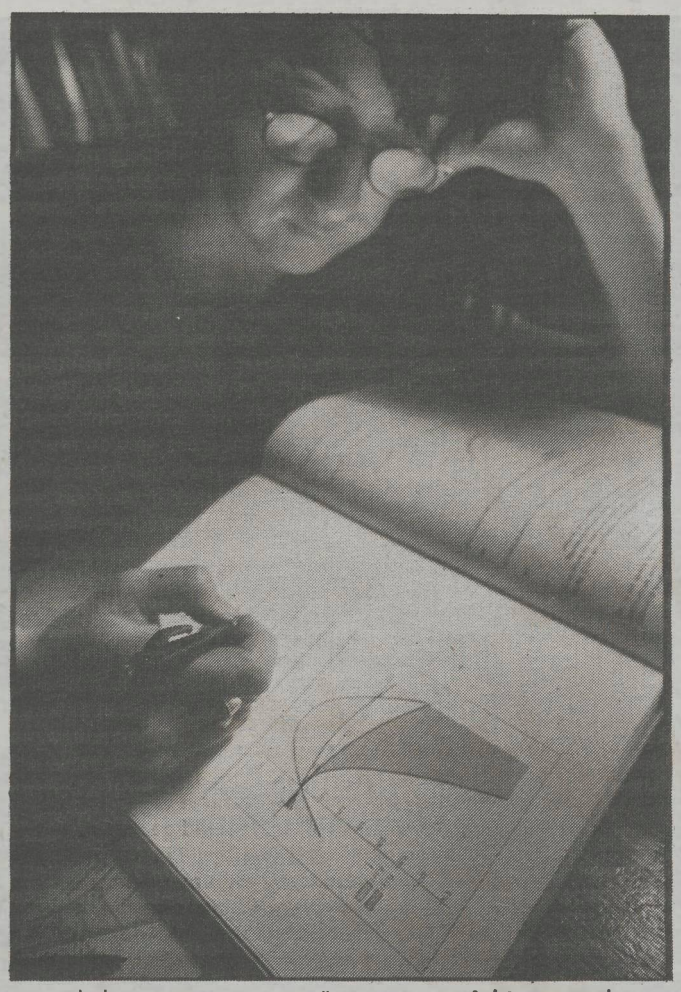

Acht uur per dag turen naar grafiekjes houdt geen mens vol (foto Nelis Tutkey)

Volgens een woordvoerder gaat de minister er wel degelijk vanuit dat werknemers per dag netto acht uur werken. Dus exclusief pauzes, reistijd, tussendoor koffie drinken, met collega's kletsen en andere afleidende bezigheden. Studenten kunnen volgens hem datzelfde aantal uren halen, "al zal niet elk uur even produktief zijn". Studietijd is dan de tijd die wordt besteed aan colleges, werkgroepen en zelfstudie. Daaronder vallen ook tentamens, stages en scripties.

Dat de ene student harder werkt dan de andere, mag duidelijk zijn. De één is gewoon slimmer, of studeert efficiënter, dan de andere. Toch bestaat er ook een verschil per opleiding. In het onderzoek van Vos en Van der Drift haalden studenten in bètastudies 1300 netto-uren, wat het maximum was. Bij alfa- en gammaopleidingen ging het om een gemiddelde van 800 tot 1200 uur per jaar. Er is dus verschil mogelijk.

De verklaring is eenvoudig. Studenten die meer uren maken, volgen een opleiding die hen daartoe stimuleert of dwingt. Wie 's ochtends practica volgt en 's middags naar college moet, bereikt al snel een goed gevulde werkweek. Maar wie, zoals bij Rechten, weinig verplichte colleges en werkgroepen heeft, moet veel zelfdiscipline opbrengen om zich op de studie te concentreren. Urenlang achter de boeken zitten houdt niemand vol. Vos: "Dat gedrag verander je niet met moralistische uitspraken. Daarvoor moet het studieprogramma anders worden opgezet."

Zelfs een student Rechten kan er zo toe worden gebracht om wekelijks 40 uur aan zijn studie te besteden. Dat kost wel veel geld. Vos: "Het is een hele simpele, economische wet. Als je het produktieproces wilt versnellen en de kwaliteit wilt handhaven, dien je te investeren." Per opleiding zijn volgens Vos miljoenen guldens nodig. Geld dat minister Ritzen nooit ter beschikking heeft willen stellen. "Dan moet je de consequenties ook aanvaarden", vindt Vos.

Een andere methode om de inzet te verhogen is om studenten financieel onder druk te zetten. Wie traag studeert, wordt dan geconfronteerd met hoge schulden. Een beleid dat al in gang is gezet door de studiefinanciering terug te brengen van zes naar (vanaf 1996) vier jaar. Het risico is wel dat studenten ziek worden van de stress.

Dat brengt Vos op een ander gebrek in Ritzens redenering. De minister heeft met geen woord gerept over de uren die studenten wekelijks kwijt zijn aan bijbaantjes om in leven te kunnen blijven. Voor een eerlijke vergelijking met gewone werknemers zouden die uren bij hun studietijd moeten worden opgeteld. Andere onderzoekers vallen Vos daarin desgevraagd bij.

Een niet-onbelangrijke vraag is of de onderzoeken waarop Ritzen zijn uitspraken baseert, betrouwbaar zijn. Zijn studenten wel in staat om hun eigen inzet nauwkeurig aan te geven? Die vraag rijst des te meer, omdat zowel in het Nijmeegse als het Amsterdamse onderzoek de studenten na het eind van het studiejaar werd gevraagd hoeveel tijd zij hadden besteed aan het volgen en voorbereiden van onderwijs, tentamens, scripties en stages. Een schatting achteraf dus.

"De gemiddelde uitkomsten staan toch wel min of meer vast. Ze zijn vrij consistent", meent drs. J. Roeleveld van het SCO-Kohnstamm Instituut van de Universiteit van Amsterdam. Hij is één van de medewerkers aan het Amsterdamse onderzoek dat in het HOOP wordt genoemd. Andere onderzoeken leveren vergelijkbare gegevens op als het Amsterdamse. Het Nijmeegse onderzoek (van het Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen) in het HOOP is daar een voorbeeld van.

Vos is veel negatiever. Bij schattingen achteraf kan er enorm veel misgaan. Studenten weten vaak niet wat nu precies studieactiviteiten zijn. Illustratief is een ingezonden brief in de Volkskrant. Auteur is een boze student die aan zijn scriptie werkt. "Ik maak amper drie produktieve uren per dag", klaagt hij. Want het ordenen, schrappen, herschrijven en er nog eens over nadenken kost zoveel tijd. Volgens Vos behoren al die activiteiten tot het studeren. "Het is intellectuele arbeid. Het vloeit niet zomaar uit de pen." Deze student studeert dus veel meer dan drie uur per dag.

De enige, werkelijk betrouwbare manier om te achterhalen hoeveel uur iemand studeert, is zowel volgens Roeleveld als Vos door hem een dagboek bij te laten houden. Dat levert gedetailleerde informatie op. Het is echter ook een heel dure methode.

Hoe slecht studenten hun eigen inspanningen achteraf kunnen schatten, bleek in 1980. Leidse studenten Rechten deden mee aan een onderzoek. Daarbij zaten ook studenten die een studiedagboek hadden bijgehouden. Hun eigen schattingen achteraf bleken enorm af te wijken van de feiten in hun dagboeken. Vos: "Het sloeg nergens op."

Er resteert nog één vraag: aangenomen dat studenten inderdaad niet meer dan 30 uur per week studeren, en er financieel en geestelijk in principe 40 kunnen halen, kan een programma van vier jaar dan met een jaar worden ingekort? Vos is somber. "Dan moet het programma worden ingedikt. Dat heeft bekende nadelen: dan wordt de student alles nog meer voorgekauwd en heeft hij geen tijd meer om zelf met de stof bezig te zijn. Hij zal dan nog meer leunen op stampwerk kort voor de tentamens. En daarvan weten we al jaren dat het niet goed is."

HOP, Pieter Evelein

Protesten van studenten blijven vruchteloos

Raadsmeerderheid voor bestuursbeurs

Het voorstel van het college van bestuur om RL-studenten met bepaalde bestuursfuncties een 'bestuursbeurs' te geven, lijkt de goedkeuring van de universiteitsraad te kunnen wegdragen.

De raadscommissie 'studentenbeleid' zal de raad adviseren het plan op 28 september ongewijzigd aan te nemen, zo bleek gisteren. Het college wil het belang van studentenverenigingen en -organisaties onderstrepen en tegelijkertijd de uitgaven uit het afstudeerfonds in de hand houden door per jaar 52 'zware' en 82 'lichte' bestuursbeurzen te verdelen. Bij een student met een 'zware' beurs betaalt het afstudeerfonds twaalf maanden lang de studiebeurs, zodat de student zich in Groningen kan uitschrijven en zijn recht op studiefinanciering voor dat bestuursjaar behoudt. Een student met een 'lichte' beurs krijgt drie maanden studiebeurs op het moment dat de studiefinanciering ophoudt, terwijl hij nog niet is afgestudeerd.

In zijn voorstel heeft het college ook aangegeven hoe de beurzen verdeeld moeten worden. En daarover ontstond in de commissie enige deining. De studentenfracties (Dope en NSEM) vroegen zich af waarom de leden van het Inkom-team expliciet genoemd werden als gegadigden voor een zware beurs, terwijl bij de 'algemene organisaties' een zak met beurzen werd gedropt, waarvan helemaal open stond wie wat zou krijgen. Ook het aantal van 18 zware en 25 lichte beurzen voor deze grote categorie, die bestaat uit gezelligheidsvakbonds- en sportverenigingen, was volgens de studenten veel te laag en zou in geen enkele verhouding staan met de 17 zware en evenveel lichte beurzen die de faculteitsverenigingen kregen. Met het laatste was het aanwezige hoofd studentenzaken snel klaar: de verdeling is er gekomen puur op grond van ledenaantallen. Dat facultaire verenigingen veel leden, maar minder bestuurswerk hebben, kon wel zijn, maar een discussie daarover was onwenselijk omdat deze bij andere universiteiten al tot „hopeloze toestanden" zou hebben geleid.

Namens het college legde rector Cohen uit dat wat hem betreft de beurzen bij de Inkom-leden weggehaald kunnen worden, „maar dan komt het totaal aantal zware beurzen ook op 52 min 5 is 47." Dat het college geen bestemming heeft aangewezen voor de beurzen in de categorie 'algemene organisaties' komt omdat het geen universitaire taken zijn; over de aard en zwaarte van deze bestuursfuncties kan en wil het college dus geen uitspraak doen, zei Cohen. „Maar het ligt natuurlijk vast dat Koko, Tragos en Circumflex ieder op zijn minst twee zware beurzen krijgen."

Hoewel de nota suggereert dat de verenigen zèlf de beurzen moeten verdelen, maakte het hoofd studentenzaken na afloop van de vergadering duidelijk dat de studenten niet bang hoeven te zijn voor een burgeroorlog. De verdeeltaak komt bij een commissie te liggen die wordt geformeerd uit alle universitaire geledingen en geadviseerd door de verenigingen.

Er klonken meer bezwaren van de zijde van de studenten. De bepaling dat alleen derde- en ouderejaars een zware beurs konden krijgen zou veel te streng zijn. Daarnaast hadden de fracties van Dope en NSEM grote moeite met de minimumeis van 75 leden voor verenigingen om in aanmerking te komen voor een bestuursbeurs: „Je vaagt daarmee een hele tak weg", zei student-raadslid Osinga (NSEM), daarmee doelend op de moeite die de kleine verenigingen zullen ondervinden bij het werven van bestuurders. Want tegelijk met het invoeren van de bestuursbeurs zal de auditor-ondersteuning die nu geldt voor student-bestuurders wegvallen. Cohen had voor dat probleem een simpele oplossing: „Dan moeten de verenigingen maar zorgen dat ze groter worden." Of fuseren, opperde een ander raadslid.

Dat het college er veel aan gelegen is om het totaal aantal bestuursbeurzen strak te limiteren, bleek uit een discussie die zich ontspon tussen de rector en een student-raadslid. De laatste vroeg of de zes reservebeurzen over de verenigingen verdeeld konden worden als ze „niet nodig waren." Cohen: „Als ze niet nodig zijn, dan zijn ze niet nodig."

Wim Ortjens

De Postbank Studentenrekening
Een beetje lucht in krappe tijden

De Postbank Studentenrekening: continu en zeer voordelig rood staan tot f 2.000,- (6% effectieve rente op jaarbasis). Studentenkrediet tot f 10.000,-. Dag en nacht gratis pinnen, ook in het buitenland. Een creditcard voor maar f 25,-. Gratis Girotel. Speciale verzekeringen tegen studentvriendelijk tarief. Vier keer per jaar aanbiedingen in Profits. En de Studentenlijn 06-06 60 waar je 24 uur per dag, 7 dagen per week gratis terechtkunt. Bel nu, en maak van je girorekening een Studentenrekening. (Postbank op Internet: http://www.Postbank.NL.)

POSTBANK

Staatssecretaris Nuis zou graag zelf een driejarig curriculum sociale wetenschappen ontwerpen

'Er zijn studenten die na drie jaar fluitend opstappen'

De handen van staatssecretaris Nuis jeuken. Tegen alle vooroordelen en verwijten in zou hij zelf wel eens een curriculum willen maken voor een driejarige universitaire opleiding. Want het kàn lukken. Zoals hij ook gelooft in het welslagen van het project studeerbaarheid. "Als het onderwijs niet beter wordt, zullen studenten hun mond zeker opentrekken. Zo bang zijn ze nou ook weer niet."

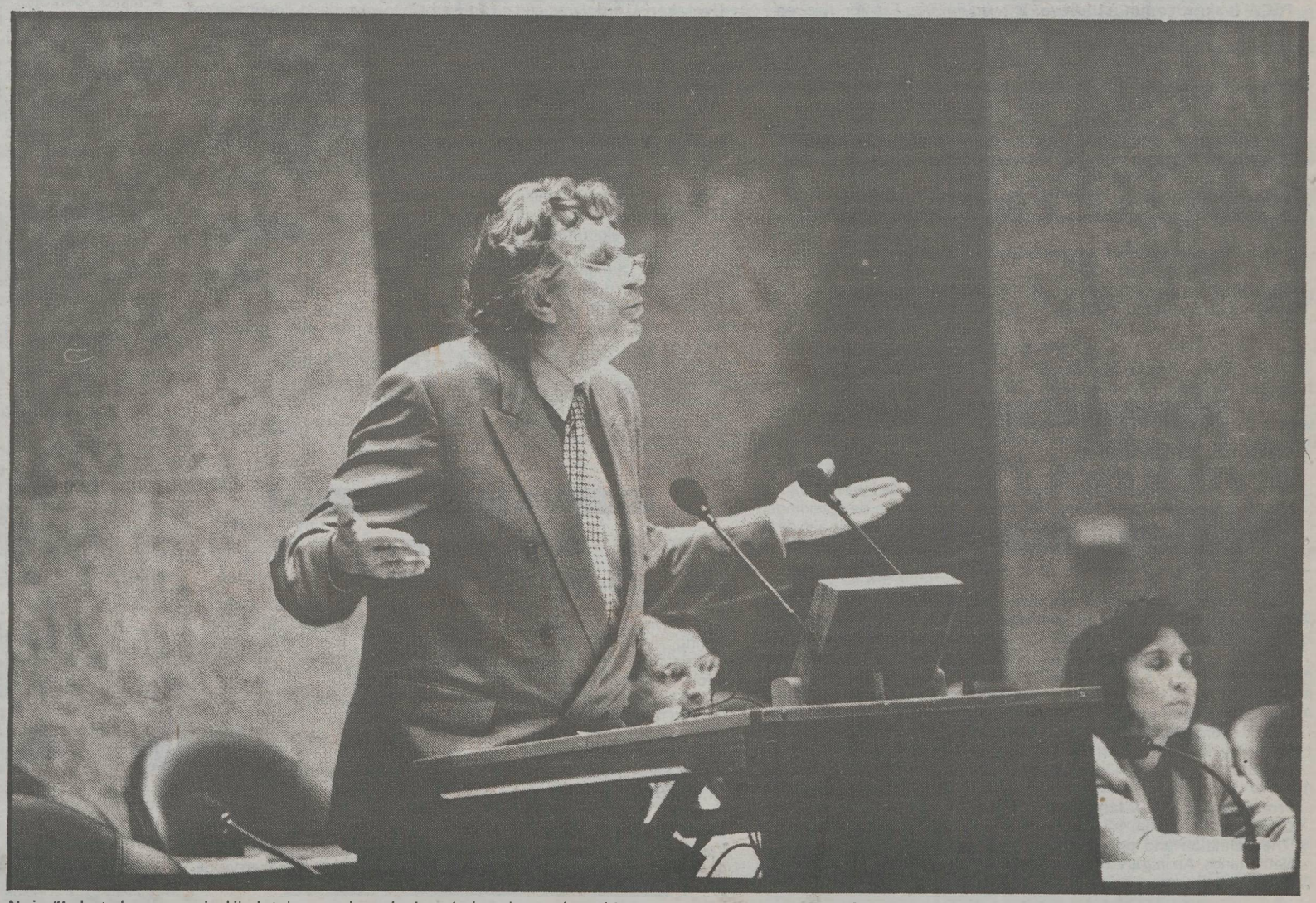

Ook vorig jaar al had Nuis tijdens de begrotingsbehandeling veel uit te leggen. (foto Bram de Hollander)

"Nee, mevrouw! De driejarige opleidingen worden géén opleidingen die zich richten op een bepaald beroep." Hoogst zelden verheft staatssecretaris Nuis zijn stem. Maar vorige week vrijdag, tijdens een persconferentie over het HOOP 1996, was het dan zover. Daar werd hem voor de zoveelste keer voor de voeten geworpen dat driejarige universitaire opleidingen toch nauwelijks kunnen verschillen van hogere beroepsopleidingen.

De irritatie van de staatssecretaris is goed verklaarbaar. Hij is er stellig van overtuigd dat een deel van de universitaire studenten gebaat is bij een korte, algemeen vormende opleiding. Maar dan wel een academische, omdat die de studenten de kritische houding bijbrengt die zij in tal van beroepen goed kunnen gebruiken.

Zowel de vraag die Nuis tijdens de persconferentie werd gesteld, als zijn reactie demonstreerde dat de visie van de staatssecretaris maar niet wil overkomen. Waarbij Nuis' irritatie vermoedelijk ook werd gevoed door het uitlekken van het HOOP, waarvoor hij de eerst verantwoordelijke bewindsman is. Gretig schreven de kranten op dat er 40.000 studenten minder naar de universiteit mochten, terwijl dat helemaal niet zo is, aldus Nuis. Er komt geen selectie aan de poort, enkele experimenten bij topopleidingen uitgezonderd. Wie het vereiste diploma heeft, mag gaan studeren. Wel zullen er op den duur 40.000 studenten minder rondlopen op de universiteiten, maar dat komt omdat zij voortaan sneller zullen studeren, en omdat meer studenten met een bindend advies van de universiteit naar het hbo worden verwezen. Zuchtend vatte Nuis het op de persconferentie nog maar eens samen.

Ook de volgende dag, thuis in Scheveningen, blijkt dat Nuis zich tekort gedaan voelt, om niet te zeggen onheus behandeld. Hij zegt het bijna verontschuldigend, maar zijn bedoeling is duidelijk: "Ik vind het ook niet helemaal eerlijk dat het hbo klaagt dat het, in tegenstelling tot de universiteiten, niet mag kiezen tussen kortere en langere opleidingen."

Wat Nuis bedoelt is: de hogescholen moeten niet zo zeuren. Afgezien van de verplichting om kortere opleidingen te maken komen ze er in het HOOP in feite zonder noemenswaardige kleerscheuren vanaf. Ze hebben het daarom niet moeilijker dan de universiteiten. Die moeten ervoor zorgen dat studenten niet meer in zes jaar, maar in vier jaar afstuderen. Dat zal in de praktijk "bijzonder moeilijk" worden, weet Nuis. Er is immers nog een lange weg te gaan voordat alle studieprogramma's daar op zijn afgestemd, de docenten niet te vergeten.

Dat het hbo driejarige opleidingen moet maken voor mbo-ers en vwo-ers, vindt Nuis helemaal geen onlogische, onuitvoerbare opdracht. Integendeel. Het zou vreemd zijn om te veronderstellen dat zij niet korter kunnen studeren dan havisten. Zij hebben toch een voorsprong? In scholing, leeftijd en ervaring? En er zijn op veel plaatsen in het hbo toch al kortere opleidingen voor mbo-ers en vwo-ers? "Zo simpel is het."

De universiteiten hebben nog geen driejarige opleidingen. Lopen zij niet een groot risico als zij daarmee gaan experimenteren?

Nuis: "In het algemeen vind ik dat daar veel te somber over wordt gedaan. Je weet nooit wat het maatschappelijk effect is van een nieuwe opleiding. Of je ermee terecht kan. Het omgekeerde geldt ook. Toen mijn dochter fysiotherapie ging studeren bestond er een schreeuwend tekort aan fysiotherapeuten. Nog voordat zij was afgestudeerd zat de markt overvol."

"Een universiteit die overweegt om een korte opleiding te beginnen, zal eerst grondig onderzoeken wat de kansen van de afgestudeerden zijn. De Adviescommissie Onderwijsaanbod beoordeelt dat ook. Ik zelf denk dat er zeker mogelijkheden zijn voor de faculteiten sociale wetenschappen, letteren en rechten. Daar kun je studenten in drie jaar best een academische houding bijbrengen en een stevige basis in een vak geven, waarmee ze zich in het bedrijfsleven kunnen storten. Die basis kan meteen de aanloop zijn voor de studenten die naar de vervolgopleiding willen."

"Ik zou niet durven zeggen hoeveel korte opleidingen er komen, of hoeveel succes ze gaan boeken. Dat kan ook niet. Ik weet niet hoeveel behoefte daar precies aan bestaat. Volgens deskundigen bestaat die behoefte. De commissie Vonhoff zegt het, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid ook. Nou, dan vind ik dat je het moet uitproberen. Lukt het uiteindelijk niet, dan weten we dat. Maar dat vind ik een veel betere benadering dan dat er meteen wordt geprotesteerd dat zulke opleidingen nooit kunnen werken. Dat weten we helemaal niet zolang we het niet in de praktijk toetsen. Hoe vaak komen studenten niet in de meest onverwachte banen terecht?"

Durven studenten de traditionele vierjarige studies links te laten liggen?

"Er zullen in het begin avonturiers op af komen. Studenten die het wel eens willen proberen. Dan zal blijken of het werkt, of niet. Dat is een risico dat zowel de universiteit als de student heel bewust nemen. Wie aan een korte opleiding begint, kan later niet alsnog overstappen naar de vertrouwde vierjarige opleiding. Dat wordt te duur. Als zo'n driejarige opleiding bijvoorbeeld te zwaar blijkt - want ze worden denk ik heel intensief - ligt het meer voor de hand dat de student kiest voor een simpeler afstudeerrichting binnen de eigen opleiding, of dat hij in het hbo gaat rondkijken."

"Ik ben er van overtuigd dat er een groep is die drie jaar genoeg vindt, en daarna fluitend de samenleving in stapt. Die willen gewoon niet langer studeren. En verder komen er studenten op af die je kunt vergelijken met een bepaald soort militairen. Types die denken: wat zielig voor mijn kameraden, maar mij zal niets overkomen, als ze te horen krijgen dat er de volgende dag vijf van hun groep zullen sneuvelen."

Zullen de studiehoofden die per se door willen naar de vervolgopleiding zich niet aan die 'oppervlakkige types' storen?

"Die mix is geen probleem! Nu loopt dat toch ook al door elkaar? De meesten vinden dat geen punt. Het lijkt mij zelfs een voordeel. De studiehoofden kunnen er aan bijdragen dat de driejarigen een academische houding ontwikkelen."

"Het hangt af van het onderwijsprogramma. Het is niet zo moeilijk om dat interessant te maken. Mijn verantwoordelijkheid is het niet, maar m'n handen jeuken om bijvoorbeeld voor sociale wetenschappen een curriculum te ontwikkelen. Daar heb je tien verschillende opleidingen voor ongeveer hetzelfde. Het zou voor hen wel eens heel nuttig kunnen zijn als zij opgaan in een soort basis-introductie in de sociale wetenschappen. Zoiets als in Utrecht."

"Bij Letteren is het iets ingewikkelder. Als je ziet waar die studenten terecht komen. Dat is een enorme *range* aan beroepen. Daaraan zie je ook dat je een heleboel interessante dingen kunt doen in drie jaar. Want achteraf blijkt dat ze lang niet alles uit hun studie nodig hebben."

Hoe selectief wordt de vervolgopleiding?

"Dat kan meevallen, hoor. Laten we eens over de manchet rekenen: de overheid betaalt de universiteiten ook in de toekomst op basis van vierjarige opleidingen. Dat verandert niet. Dan kun je de helft van de groep drie jaar laten studeren, en de andere helft vijf jaar. Omdat veel studenten niet langer dan drie jaar willen, kan de selectie beperkt blijven. Misschien doet dat bloedbad zich helemaal niet voor."

U garandeert dat de waarde van diploma's in het hoger onderwijs niet zal dalen. Cruciaal daarvoor is volgens u dat het onderwijs overal studeerbaar wordt. Maar het zogenaamde akkoord over studeerbaarheid is van alle kanten bekritiseerd. Als er geen geld mee te verdienen was, hadden de universiteiten en hogescholen er nooit mee ingestemd.

Nuis: "Ik kan me de weerzin wel voorstellen, want er moet diep worden ingegrepen in het onderwijs. Toch ben ik er altijd voorstander van geweest om de aanpak van de studeerbaarheid door te duwen. Anders zijn de studenten weer de klos. Ze krijgen minder studiefinanciering en moeten sneller studeren, en dat kan dan niet."

"Om geld uit het stimuleringsfonds te krijgen moeten de instellingen op het matje bij de minister. Dat willen ze niet. Maar het is van twee dingen één. Of je wilt een stabiel financieel kader, zoals wij in het HOOP aanbieden, en dan moet er worden onderhandeld over de tegenprestatie. Of je wilt het niet, en dan blijf je worstelen met onvoorspelbaarheden als de schommelingen in de aanmeldingen."

Is dat een garantie dat het onderwijs werkelijk zo goed wordt als u wilt?

"We staan er als bewindslieden niet alleen voor. De studenten hebben er het grootste belang bij. Ze hoeven niet meteen in opstand te komen als het niet werkt. Studenten krijgen meer macht in de opleidingscommissies. De discussie zal zich veel meer dáár, dichtbij de opleiding dus, afspelen. Dat is een kwestie van wennen, maar het lijkt mij de juiste weg. Ik denk dat studenten zich daar veel meer zullen laten gelden. Dat ze iets minder zullen praten over de wereld, en iets meer over zichzelf."

"Studenten hebben dingen ontzettend snel door. Als er iets misloopt, zullen zij zeker hun mond opentrekken. Ook als ze met hun eigen docenten om de tafel zitten. Zo bang zijn ze nou ook weer niet. Er is altijd wel iemand die voor zijn medestudenten opkomt. Zeker nu ze harder moeten werken."

HOP, Pieter Evelein

Bulletin

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen **voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie**. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I. Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel: 883389, voor woensdag 12.00 uur.
FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883473.
FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 883705, voor vrijdag 12.00 uur.
FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 881448, voor woensdag 12.00 uur.
FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 881739, voor woensdag 12.00 uur.
FdR (vakgr./comm.studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woensdag 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor donderdag 12.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.
Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3174

ALGEMEEN

Maastricht als 'beste keus'
Als alle studiekiezers op topniveau willen gaan studeren wordt het druk bij de RL. Volgens de Keuzegids Hoger Onderwijs is de kwaliteit van de Maastrichtse opleidingen hoog. Als 'beste keus' komen de opleidingen Gezondheidswetenschappen en Rechten uit de bus. Economie aan de RL wordt bestempeld als 'de betere opleiding'. Een 'absolute aanrader' is Geneeskunde.

Prof. Marten W. deVries President Elect WFMH
In augustus 1995 in Dublin, Ierland, is prof. Marten W. deVries (hgl. Sociale psychiatrie) tijdens de Assembly van het Biennial Congres van de World Federation for Mental Health, gekozen tot President Elect van deze federatie.

Inaugurele rede mw.dr. A.G.Z. Kemna
Mw.dr. Kemna (hgl. Financieel management en financiële markten) houdt op 22 september, om 16.30 uur, haar inaugurele rede 'De onstuitbare opmars van kwantitief beleggen' bij de FdEWB.

Promotie drs. N.G.J. Janssen
Op 22 september, om 14.00 uur, verdedigt drs. Janssen zijn proefschrift 'The definition and policy relevance of monetary aggregates in the Netherlands. An inquiry into the measurements of monetary services' bij de FdEWB. Promotor is prof.dr. C.J. Oort.

UNIVERSITEITSRAAD

Op donderdag **28 september 1995** zal de Universiteitsraad in zijn bijeenkomst de volgende onderwerpen behandelen:
- Studentenstatuut RL 1995/1996;
- Voorstel taak samenstelling werkgroep Duurzame Ontwikkeling;
- Bestuursbeurzen;
- Begrotingswijziging i.v.m. salarismaatregelen 1995;
- Benoeming voorzitters UR-commissies;
- Universitaire Bestuursstructuur.

De vergadering van de Universiteitsraad vindt plaats in de UR-zaal, Oud Gouvernement.
De vergadering begint om **19.30** uur en is openbaar!
Omstreeks 20.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekers-kwartier.

PERSONELE ZAKEN

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 013
Bij de vakgroep Psychiatrie en Neuropsychologie ontstaat m.i.v. 1 oktober a.s. een vakature voor de functie van
secretarieel medewerker (m/v) tot 1 april 1996.

Taken: alle voorkomende secretariele werkzaamheden.

Wij vragen:
- secretaresse opleiding;
- ervaring met secretariele werkzaamheden;
- enthousiaste en flexibele werkhouding.

Salaris: Afhankelijk van ervaring max. fl. 3.687,- bruto per maand (schaal 5 BBWO).
Nadere informatie bij prof. J. Jolles: 881841 of mw. E. Misdom: 881041.
Gelet op de noodzaak tot snelle invulling van deze vacature ontvangen wij sollicitatiebrieven graag voor 28 september a.s.

Interne vacature 014
Het Research Instituut voor KennisSystemen b.v. (RIKS B.V.), een dochteronderneming van de Rijksuniversiteit Limburg Maastricht Holding b.v. ontwikkelt software en verleent consultancy op het gebied van Productiebeheersingssystemen, Modellen en Simulatie voor Beleidsondersteuning en Informatie- en Trainingssystemen in Nederlandse en Europese projecten. RIKS heeft met onmiddellijke ingang plaats voor een:
wetenschappelijk programmeur/systeembeheerder (v/m)
Uw taken: U programmeert en ontwerpt in teamverband algoritmen en user interfaces. In samenwerking met de projectleiding onderhoudt U contacten met de opdrachtgever. Daarnaast levert U een technische bijdrage aan offertes en projectvoorstellen. U verzorgt deeltijds het systeembeheer.
Wij vragen: U heeft een universitaire of HBO-opleiding op het gebied van informatica of kennistechnologie. U beschikt over een grondige kennis van Windows met name voor wat betreft:
- het ontwikkelen van interfaces en grafische toepassingen;
- multi-tasking en interprogram communicatie (DDE, OLE);
- object georienteerde talen C++ en Delphi/Pascal.

U heeft ervaring met Unix en Macintosh. Voorts wensen wij ervaring met en kennis van algoritmen, methoden, technieken en softwarepakketten op het gebied van planning en scheduling, diagnose, simulatie en modelleren, multimedia en telematica. Affiniteit met op telematica gebaseerde onderwijssystemen is een pre gezien de aard van lopende projecten. U heeft een goede beheersing van de Engelse taal.
Wij bieden: Aanstelling voor de duur van 2 jaar met uitzicht op verlenging.
Salaris max. fl. 5.989,- bruto per maand bij een full-time aanstelling.
Proeve van bekwaamheid behoort tot de selectieprocedure.
Informatie: H.J. van den Herik (883477) of P. van Rosmolen (3112).
Sollicitaties binnen 14 dagen richten aan RIKS B.V., Postbus 463, 6200 AL Maastricht, t.a.v. prof. H.J van den Herik.

STUDENTEN

DIENST STUDENTENZAKEN

Informatiebalie SZ
Aan de informatiebalie kun je terecht met vragen op het gebied van in-/uitschrijving, collegekaart, collegegeld, inschrijvingsduur, studiefinanciering, mogelijkheden tweede studie aan de RL, militaire dienst, studenten met een buitenlands diploma, adreswijzigingen, etc. Bij de informatiebalie is voorlichtingsmateriaal aanwezig.
AFSPRAKEN met de STUDENTENDECANEN, STUDENTENPSYCHOLOOG, PSYCHOTHERAPEUTE, secretaris AFSTUDEERFONDS en medewerker voor BUITENLANDSE DIPLOMAHOUDERS, lopen ook via de informatiebalie (tel. 883354).
Adres: Lenculenstr. 26, tel. 043-883354, openingstijden: ma t/m do 11.00-16.00u. en vr 10.00-12.00u.

Studentenpsycholoog
Voor een gesprek met Joke Janmaat, psychotherapeute van de RIAGG of de studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via de informatiebalie, Lenculenstr.26, 883354.

Studentendecanaat
Inloopspreekuren: di. én do. van 14.00-16.00u. Lenculenstr.26, Tel.spreekuren: ma. t/m do. van 13.30-14.00u. 043-883329.

Bureau Inschrijvingen (CSA)
Tel. spreekuur: ma t/m vr 9.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26, tel: 043-883979.

BUITENLAND

Scope on the Globe
Op 22 september a.s. (tussen 09.00 en 17.30 uur) zal in de RAI de beurs Scope on the Globe plaatsvinden. Op deze beurs wordt informatie verstrekt over studiemogelijkheden in het buitenland. Ook de Rijksuniversiteit Limburg zal weer met een stand aanwezig zijn.
Informatie: Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12u.).
British Government "Chevening" Scholarships 1996/97
Ook voor het academisch jaar 1996/97 stelt de Foreign & Commonwealth Office weer enkele beurzen beschikbaar voor postdoctorale / post-HBO studie en postdoctoraal onderzoek in het Verenigd Koninkrijk. Aanvragen
m.b.t. de volgende studievelden zijn welkom: Economie/ Financien, Internationale Relaties, Journalistiek, Rechten, Moderne Geschiedenis en Politicologie. Bij de selectie wordt naast aantoonbare academische kwaliteiten, m.n. gekeken naar de motivatie. De beurzen zijn bedoeld voor diegenen die met het oog op hun toekomstige carriere kunnen profiteren van expertise welke expliciet op Britse universiteiten en colleges aanwezig is. Sluitingsdatum: 31 oktober 1995 om uiterlijk 17.00 uur. Aanvraagformulieren verkrijgbaar bij: Ina Engelen, tel. 3883211.
OV-jaarkaart vergoeding
Studenten die in de jaren 1993/94 of 1994/95 met een Erasmus-beurs in het buitenland zijn geweest, kunnen een verzoek indienen tot terugbetaling van de OV-vergoeding (van f91,= per maand) gedurende hun buitenlandse verblijf. Ook studenten die komend jaar gaan, kunnen alvast een aanvraag indienen. Voor informatie: facultaire internationaliseringsmedewerkers of Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12 uur).

Openingstijden
Afspraken voor dinsdag t/m donderdag tussen 11-12 uur bij Ina Engelen, tel. 38832111; daarnaast kan men op vrijdag tussen 10-11.30 uur zonder afspraak binnenlopen. Het informatiemateriaal is ter inzage op: maandag t/m donderdag tussen 11-16 uur en op vrijdag tussen 10-12 uur. Locatie: Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstraat 11, kamer 0.219. LET OP: op vrijdag 22 september vervalt het open spreekuur! Scope on the Globe.

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

Integrand Maastricht
Betaalde werkopdracht op niveau? Daarvoor ga je naar Integrand Maastricht. Schrijf je kostenloos in. Wij zijn altijd op zoek naar gemotiveerde studenten van iedere studierichting (ook GW-ers en rechtenstudenten!). LET OP! Di.mid. 3 okt. organiseert Integrand Maastricht een lezingenmiddag met forum. Deelnemende bedrijven aan forum: ING, KPMG Ebbinge, KPN, Philips, P&G. Lezingen door directeur ROA en H.G Kwakkel (KPMG). Kosten: f2,50. Inschrijven kan op de Integrand-vestiging! Voor meer info: ma tot vrij, van 9.00u-12.30u en 13.30u-17.00u Oude Tweebergenpoort 2, 6211 TD, Maastricht, tel: 883397.

NSEM
Studentenvakbond NSEM zoekt vanaf september:
bestuursleden (v/m) die een jaar lang het beleid van NSEM en de LSVb willen uitdragen binnen de RL en zich met enthousiasme en creativiteit willen inzetten voor 'het studentenbelang'. Bel voor meer info: 043-883142 of bel Marieke 043-256317. Met al je vragen, opmerkingen en klachten over je studie, studiefinanciering, huur van je kamer etc. kun je bellen op donderdagavond tussen 19.00-20.00u., of inspreken op het antwoordapparaat. Telefoon 043-883142.

AEGEE-Maastricht
Tel./fax 043-883465. Spreekuur: ma-vr 11.30-12.30u, Oude Tweebergpoort 2, kamer 3002. Wekelijkse borrel: di.av. 21.00u, Café D'n Avanceur.
-tue. 26/9:Information Evening: D'n Avanceur, presentation comittees;
-wed. 27/9:lecture Mr. Flinterman, Statenzaal, Oud Gouvernement,14.00h: Vrouwenhandel in Oost Europa;
-fri. 29/9:Visit of AEGEE-Nijmegen;
-sat. 30/9:Visit of AEGEE-Nijmegen.
Voor informatie over de congressen kun je naast de spreekuren, ook terecht op de borrel, hier ligt altijd de congresmap ter inzage voor geïnteresseerden.

R.K. Studentenpastoraat Maastricht
R.K. Studentenpastor Dr. E. de Jong, pr.
In ieder geval thuis op ma., do.en vr. 8.00 - 8.45,
Zwanenstr. 24, tel. 258881.
Eucharistieviering op do. om 19.00 in pandkapel van Boschstraat 93 ("De Fortuyn"); om de twee weken 5 okt., 19 okt. etc.) op do. 20.00u gebedsgroep in de Servaas-kapel (ingang Keizer Karel Plein). Voor zowel Eucharistie als gebedsgroep: neem je muziek-instrument mee!

Tafelstraat 13
-ma. 25 sept. - 16.30 uur: Dansexpressie; 20.00 uur: Spiritualiteitsgroep en Bijbeltwijfelgroep
-di. 26 sept. - 18.00 uur: Koorrepetitie; 20.00 uur: Literatuurgroep & Filosofiegroep
-wo. 27 sept. - 16.30 uur: Yogagroep; 20.00 uur: Toneelgroep en Verhalengroep
-do. 28 sept. - 18.00 uur: Tafelen, samen koken & eten, opgeven vóór 12.30 uur; 20.00 uur: Intuïtief Tekenen en Groep 'Vragen bij Christelijk Geloof'.
Inloopuren: elke wo.mi., do.mo.en mi. of na telefonische afspraak: tel. 215651

Agenda UROS
Ma/wo 18.00-19.00 u. looptraining. Di/do 19.30-21.00 u. baantraining sportpark Jekerdal (lokatie Inkom-sportdag). 29/30 sept./1 okt. UROS ledenweekend!!

Agenda MSHV de Eentjes
Trainingen: di. 17.30-19.00 u. en (let op, wijziging!) do. 16.00-17.00 sporthal Randwijck. Activiteiten introductie-periode: 21-9, 18.00 voedselspeurtocht, za/zo 23+24-9 toernooi Nijmegen, vr. 6-10 uitwisseling Eindhoven. Info Judith 043-633852.

SvORAKEL
- Op 27 september organiseert ORAKEL in het kader van blok 1.1 "De geschiedenis van het menselijk lichaam" een filmmiddag. De film 'Prêt Porter' zal gedraaid worden waarna een lezing van Pauline Terreehorst zal volgen. Aanvang 15.00 uur, plaats: Filmhuis Lumière. Kaarten à 7,50 bij ORAKEL.

- Op 28 september organiseert ORAKEL in het kader van blok 2.1 "De mens verkaveld" een excursie naar het Koninklijk Museum voor Midden Afrika in Tervuren. Bezocht zal worden een tentoonstelling over de antropologische en esthetische visie op Afrikaanse beelden. Entree inclusief vervoer fl. 10,--. Informatie bij ORAKEL.

RL-AGENDA

21-09/23-09 Neuro-Reunion 2nd joint meeting MECC Maastricht info: secretariaat Neurologie 043-876543
22-09 Promotie N.G.J. Janssen, 14.00 uur
22-09 Inauguratie prof.dr. A.G.Z. Kemna, 16.30 uur
29-09 Promotie H. Koning, 14.00 uur
29-09 Promotie M.G. Heijltjes, 16.00 uur
04-09/07-10 Congres "Joint meeting of the german and dutch pharmacological societes", TS53, info: secr. Farmacologie 88 1417
05-10 Promotie M.A.H. Groen, 14.00 uur
11-10 Lezing: dr. B. Ensinck, RL; "Psychotraumatica en dessociatieve symptonen", Posjet, Vijverdal, 16.30 uur, info: Y. Stevens 043-877440
12-10 Promotie J.P.H. Hamers, 14.00 uur
12-10 Promotie M. Berg, 16.00 uur
13-10 Promotie I.E.M.G. Willems, 14.00 uur
13-10 Inauguratie prof.dr. C.W. Vroom, 16.30 uur
18-10 Platform Manisch Depressieven "Tegretol indicatie en werking en bijwerkingen" W.A. Nolen, 16.30 - 18.00 uur, vergaderzaal 4, nivo 4 azM
25-10 Lezing: prof.dr. D. de Wied; "The neuropeptide-story" Posjet Vijverdal, 16.30 uur, info: Y. Stevens 043-877440
25-10 Promotie R.J.M. Dassen, 16.00 uur
26-10 Promotie G.H.M. Nijsten, 14.00 uur
26-10 Promotie H.E.G.S. Schneider, 16.00 uur
27-10/29-10 Symposium "Network of European CNS Transplantation and Restoration" in het Holiday Inn Crown Plaza, info: Psychiatrie en Neuropsychologie tel: 1041/1839

Shell Gourami

The International Business Course for All Students

Shell Internationale Stages

Are you a 3rd, 4th or 5th year (Technical) University student? Apply now for our Business Course or Internationale Stages. Get your application form at your local study association, Integrand or AIESEC office or call 070 - 377 1775, or write to, Shell, HREH, Postbus 162, 2501 AN Den Haag. We look forward to hearing from you!

- ORAKEL zoekt voor het bestuursjaar 1995/1996 nieuwe bestuursleden. Heb je interesse? Schrijf een briefje naar het bestuur van ORAKEL met je naam, adres, telefoonnummer en evt. CWS-postvaknummer vóór 29 september. In de week van 9 oktober volgen er sollicitatiegesprekken. Voor informatie kun je terecht bij het huidige ORAKEL-bestuur.

Economische Faculteitsvereniging Maastricht (EFM)
Bereikbaarheid EFM: zie studiegids pagina 167.
Agenda
EFM Alfa
27 en 28 september: excursie Brussel
18 oktober: wisselings ALV
Comax
28 september: Inhouse dag AA Groep
EFM IMperator
27 september: excursie DSM
4 oktober: excursie Philips
Sigma
De ideale combinatie van verenigingsleven en beleggen! Kom eens langs op een dinsdagavond 19.30 TS53.
26 september: Fondsgroep vergadering, aansluitend ALV.
26 september: "P was in Juli weer een tientje feest" in Van Sloun.
27 september: presentatie ING: technische analyse (FAM)
6 t/m 8 oktober: ledenweekend
MMA
2 oktober: lezing Readers Digest
12 oktober: Unilever internationale stages bijeenkomst
FAM
25 september: info-avond 19.30 u.
27 september: lezing i.h.k. van Beleggingsleer (ING) van 11.00 tot 13.00 in k2001 TS53.
St. EFM Magazine
26 september: deadline Eloquent; thema technologie.

MFV Reflex
Reflex is na de vakantie enigszins uitgedund in actieve leden, dus zijn nieuwe actieve leden altijd welkom in de diverse commissies. Kom gerust eens langs in de Reflexkamer en vraag informatie aan iemand die er zit. We helpen je graag verder!
Op **woensdag 27 september** organiseert MFV Reflex i.s.m. de KNMG een mini-symposium over de mogelijkheden na het artsexamen. D.m.v. verschillende praatjes zullen diverse sprekers de mogelijkheden belichten. Vooraf zijn er gratis broodjes, zodat je geen rekening hoeft te houden met het avondeten. Het symposium begint om 18.15 uur en zal omstreeks 22.00 uur afgelopen zijn.
Activiteitenagenda
di 19-9 19.00 uur Lezing "Medische Astrologie" Groene Zaal UNs50
woe 27-9 18.15 uur Mini-symposium "Mogelijkheden na het artsexamen" Blauwe Zaal UNs50
woe 27-9 22.00 uur Proppen en VGT feest in "d'n Hiemel" bij de Helpoort

Agenda JFV Ouranos
- INTRO-WEEKEND in de Ardennen! Van 29 sept.- 1 okt. 1995 zit JFV Ouranos in de Ardennen. Jij kan ook nog mee! Kosten *80,- per persoon, incl. eten, overnachtingen en reis. Schrijf je snel in tijdens spreekuren op de Typekamer.
- Lidmaatschap van JFV Ouranos kost slechts *25,-. Inschrijven als lid kan tijdens spreekuren op de Typekamer. Spreekuren : Ma-di-do-vr van 12.30 - 13.30 uur. Telefoon : (043)-883071

HOVO

RL cursussen voor 50+ers, zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; informatie en aanmelding bij coördinator HOVO-RL Keizer Karelplein 10, di-wo 883550 overige dagen 3151.
-ma 25 sept: 10.30 u. hoorcollege bij Lichaam en Geest, collegezaal Nieuwenhof; 15.30 uur onderwijsgroep
Lichaam en Geest St. Jacobsstr. K.0009.

STUDIUM GENERALE

In oktober gaat het nieuwe programma van SG van start. SG verzorgt voor studenten een groot aantal activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap en samenleving. Gaat je belangstelling naar méér uit dan je eigen studiegebied groot is dan is SG een aanrader. Het programma vormt een aanvulling op het reguliere onderwijs en stelt je in staat thema's vanuit diverse disciplines te beschouwen. Meer info op de maandelijkse posters en het SG-Bulletin. Actuele info vind je in deze rubriek en in MUIS.

Het Hete Hangijzer
Het Hete Hangijzer is een redaktie van studenten die i.s.m. het buro SG debatten organiseert over actuele en controversiële onderwerpen. Om de studentenredaktie te versterken zijn we op zoek naar studenten (RL of HBO) met een brede algemene interesse. De faciliteiten en een budget van het SG staan ter beschikking om plannen om te zetten in zichtbare resultaten. Reacties naar buro SG, tel: 883541 (ma-do, 9.00-15.00 u.).

Open Podium
Op 20 okt. vindt het eerste open podium in dit seizoen plaats, dat SG i.s.m. studentenver. Koko organiseert. Iedereen die talent denkt te hebben op het gebied van dans, cabaret, literatuur, muziek of toneel of op andere wijze weet te boeien krijgt hier de gelegenheid dit voor een enthousiast publiek te tonen. Meld je aan bij buro SG: 883541.

Van den Biggelaardebatwedstrijd
Op 26 okt. barst de strijd los om de 'Bronzen Bigtrofee'. In twee voorrondes en de finale debatteren studenten in teams van twee over brandende kwesties. Op de avond zelf bepaalt loting wie een stelling verdedigt en wie opponeert. Een jury stelt de winnaars vast van de prijzen van f 200,-, f 100,- en f 50,-. Het winnende team strijdt uiteindelijk onderling om de Bronzen Big. Laat zien dat je de redeneerkunst machtig bent. Schrijf je in vóór 16 okt. bij buro SG: 883541.

WETENSCHAPSWINKEL

Bij de Wetenschapswinkel zijn recent o.a. de volgende rapporten verschenen:
-Ton van Mil, Beloning van overwerk voor deeltijdwerkers;
-Wilma de Esch-Janssen, Zorgen om zorg. De betekenis van het inkrimpen van de zorgverlening voor de
clinten van het Groene Kruis Heuvelland;
-Ilja Jacobs, Buitenschoolse kinderopvang: mogelijkheden en beperkingen;
-Hetti van Hamersveld en Jeroen Tops, Woonlasten en inkomens van de sociale minima in de gemeente Maastricht gedurende de periode 1988-1994;
-Nicole Stoop, Op Weg Geholpen. Ervaringen van clinten met de juridisch assistent bij het Buro voor Rechtshulp in Roermond.
Voor meer informatie over deze rapporten en over de mogelijheden voor een maatschappelijk relevant (afstudeer)onderzoek: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 883120.

SPORT

aqua-robic cursus
Di. 17 oct. start een cursus aqua-robic in zwembad Dousberg. Tijd: 21.00-21.40 u. Cursusduur: 8 lessen. Max. pers.: 24. Kosten: f 30,-. Sportkaart verplicht.

Duikcursus
Do. 9 nov. start een cursus duiken olv onderwatersportclub de Walrussen in zwembad Dousberg. Tijd: 21.45-22.45 u. Cursusduur: 8 lessen. Max. 16 deelnemers. Info-avond: 26 oct. om 20.00 u. bij buro LV&S, Lenculenstr. 26 kamer 2.304A (2e verdieping). Kosten: f 50,-. Sportkaart verplicht.

Golfcursus
Wo. 27 sept. start een beginnerscursus golf olv R. Kok in sporthal Randwijck. Tijd: 14.45-15.45 u. Cursusduur: 7 lessen. Max. 7 deelnemers. Kosten: f 50,-. Sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S.

Kajakcursus
Do. 26 oct. start een cursus kajak olv J. Schreurs in zwembad Dousberg. Tijd: 21.45-22.45 u. Max. 16, min. 8 deelnemers. Kosten: f 50,-. Sportkaart verplicht. Inschrijven voor 13 oct bij LV&S.

Step aerobic
Do. 28 sept. starten 2 cursussen step aerobic olv J. Duchateau in sporthal Randwijck. Tijden: 18.30-19.30 u. beginners, 19.30-20.30 u. gevorderden. Kosten: f 25,-. Sportkaart verplicht. Inschrijven bij buro LV&S.

Nachtvolleybaltoernooi
Wo. 27 sept. organiseert LV&S het 10e nachtvolleybaltoernooi in sporthal Randwijck. Max. aantal teams: 20. Een sportkaart is bij dit toernooi niet verplicht. Kosten: f 10,- p.p. incl. prijzen, ontspanning en een stevig ontbijt. Inschrijven bij LV&S.

Zwemmen
In de periode 4 sept. t/m 15 okt. kan er alleen worden gezwommen in zwembad Heer, Laan in den Drink. Zwembad Dousberg is in deze periode volledig GESLOTEN ivm de renovatie. Voor zwemtijden vraag naar de speciale folder. Vanaf 16 okt. gaat zwembad Dousberg open.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Kennistechnologie
Buro Onderwijs:
De postvakjes van de studenten Kennistechnologie zijn verplaatst naar kamer 2.039 in de Kapoenstraat 2.

De balie van Buro onderwijs is dagelijks geopend van 09.30 - 10.30 uur.

Bestuur:
Woensdag 27 september wordt het tweewekelijks colloquium gegeven door Floris Wiesman om 09.00 - 09.45 uur in de vergaderruimte van MATRIKS.

CULTUURWETENSCHAPPEN

Openingstijden onderwijsbalie
maandag: 15.15-15.45 uur;
dinsdag: 10.45-11.15 uur;
donderdag: 13.00-13.30 uur.

Voor het afhalen van onderwijsmateriaal van blokperiode 2 is de onderwijsbalie verruimd opengesteld in de week van 02 oktober als volgt:
maandag: 15.00-16.00 uur;
dinsdag: 10.30-11.30 uur;
donderdag: 13.00-14.00 uur;
vrijdag: 12.15-12.45 uur.

Toets jaar 1
De schriftelijke toets van 1.1 vindt plaats op **vrijdag 06 oktober 1995** in **SPORTHAL DAALHOF** (zie voor adres: het onderwijsrooster) van 10.00 - 12.30 uur.
Vergeet niet je collegekaart + **geldig** bewijs van inschrijving mee te nemen naar de toets.

Wegwijzer voor studenten
Tijdens de eerste onderwijsweek krijgen alle CWS-studenten in hun onderwijsgroep de 'Wegwijzer voor studenten 95-96' uitgereikt. In deze Wegwijzer staan alle facultaire regels en procedures vermeld waarmee je tijdens je studie CWS te maken krijgt. Mocht je de Wegwijzer niet gekregen hebben, haal hem dan af bij de Onderwijsbalie: je hebt hem het hele jaar nodig!

Postvakjes
In de koffieruimte van de Kapoenstraat bevinden zich de postvakjes van CWS-studenten. Eerstejaars studenten krijgen een postvak toegewezen na afloop van de eerste onderwijsperiode.

Examencommissie
De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 9.00 - 10.00 uur, kamer 0027. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 883487.
De examencommissie heeft onlangs aan alle eerste- en tweedejaars studenten CWS een beschikking gestuurd m.b.t. behaalde resultaten. Studenten die deze beschikking onverhoopt niet hebben ontvangen, dienen dit z.s.m. door te geven aan de secretaris van Examencommissie.

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Spreekuur examencommissie
De spreekuren van Drs Monique van Thienen, medewerkster examencommissie, komen in week 40 te vervallen. Dit betekent dat er geen spreekuur van de examencommissie is op dinsdag 3 oktober en donderdag 5 oktober.

Inschrijven (aanmelden, wijzigen en/of bevestigen) voor onderwijs en toetsen via de computerapplicatie ISS
- Voor het onderwijs in het derde en vierde studiejaar. De opleiding IB is hiermee al van start gegaan. Voor de opleidingen E en ECT vanaf het tweede semester 95/96.
- Voor toetsen van jaar 1 t/m 4. Alle studenten van de FdEWB (indien nodig) vanaf 1 september 1995.
Studenten staan automatisch ingeschreven voor de toets, indien zij voor het onderwijs verroosterd zijn.

Registration (and eventually modification or confirmation) for educational activities and examination by means of the computer system ISS
- For educational activities in year 3 and 4. For the study programme IB: already operational. For the study programmes E and ECT: starting with the second semester 95/96.
- For examination of year 1 till 4. All students of the FE&BA have to register (if necessary) for examination by means of the computer.
All students who have been scheduled for a block are automatically registered for the corresponding examination.

Wijzigingen toetsrooster Toetsperiode 1
De toets **Programmeren in C++ (Code 1405)** voor ECT jaar 2, oorspronkelijk gepland op 2 november, is vervallen. Studenten krijgen in de plaats van deze toets een programmeeropdracht.
De toets **International Relations (Code 2057K)** vindt plaats in Sporthal de Geusselt in plaats van in het hoofdgebouw. Datum en tijd (1 november, 9.00-12.00) blijft ongewijzigd.

GENEESKUNDE

Bureau Onderwijs
VOORTGANGSTOETS FdG
De eerstvolgende Voortgangstoets voor studenten van de FdG wordt afgenomen op WOENSDAG 27 SEPTEMBER 1995 vanaf exact 9.00 tot 13.00 u. in Tennishal/Sportel DOUSBERG, Dousbergweg 4.
Studenten zijn alleen gerechtigd om een toets te maken als zij een geldige collegekaart (= collegekaart + bewijs van inschrijving van het lopend acad. jaar) kunnen overleggen. Studenten die hun geldige collegekaart tijdens de toets niet bij zich hebben ZIJN VERPLICHT deze de volgende (werk)dag tussen 11.00 en 12.30 u. te laten zien bij het secretariaat EPG/VBC.
De zalen zijn open vanaf 8.30 u. Iedereen dient om 8.50 u. in de zalen aanwezig te zijn, de deuren gaan om 8.55 u. dicht.
De deelnemerslijst ligt ter inzage bij de informatiebalie (UNS50, k. 1.150A), controleer uw gegevens, vermeende onjuistheden zo snel mogelijk doorgeven.
De optisch leesbare antwoordformulieren mogen UITSLUITEND met een HB-potlood (=zacht) ingevuld worden, denk aan een gum.
De ANTWOORDSLEUTEL ligt vanaf 13.00 u. ter inzage bij de informatiebalie. De GETYPTE COMMENTAREN inleveren vóór dinsdagmiddag 3 oktober 17.00 u., deze liggen ter inzage bij de informatiebalie v.a. dinsdag 10 oktober. De TOETSRESULTATEN zijn **uiterlijk 25 oktober** beschikbaar. Voor het reglement van orde wordt verwezen naar de Facultaire Studiegids Geneeskunde 95/96.

Bureau Internationale Betrekkingen
Voorlichting over studie en stages in het buitenland academisch jaar 95/96 woensdag 11 oktober 14-16 uur Groene Zaal.
De goedkeuring voor de Erasmus Beurzen Ac.Jaar 95/96 is binnen!! Er zijn beurzen voor o.a. Groot-Brittanie, Frankrijk, Spanje, Italie, Zweden, Noorwegen, Belgie en Duitsland. Meer informatie bij Bureau Internationale Betrekkingen tijdens de spreekuren en tijdens de voorlichting op woensdag 11 oktober. **Belangrijk: aanmelding voor 1 december 95!!**
Voor meer informatie: Infotheek Bureau Internationale Betrekkingen, nivo 1, kamer 1.143, tel. 881173.
Spreekuren: elke dinsdag en vrijdag van 12.30-14.00 uur.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Studentenberaad
Het Studentenberaad bestaat uit studenten die zitting hebben in het faculteitsbestuur, de faculteitsraad en de opleidingscommissie. Wij vergaderen elke week op maandag om 19.00 uur in een onderwijsgroepskamer tegenover het Faculteitsbureau. Heb je vragen of opmerkingen? Laat het ons weten via ons postvak in de koffiekamer van Bureau Onderwijs of bel Jedidja 634232. Actuele onderwerpen:
* Nieuwe VGT in november
* Kwaliteit van onderwijs
* Ritzens nieuwe bestuursstructuur???
* Begroting faculteit 1996
* Keuze-onderwijsgidsen zijn verkrijgbaar bij de balie van Bureau Onderwijs!

Oproep voor studentleden DBO
Voor komend studiejaar zoekt het Dagelijks Bestuur Onderwijs enthousiaste studenten die zich bezig willen houden met de dagelijkse gang van zaken rond het onderwijs. Heb je interesse of vragen? Bel Mariken van Onna, 618923.

Stageplaatsen VW en BB
Nog vacant: stageplaats(en) onderzoek voor student Verplegingswetenschap of Beleid & Beheer binnen het project "Bewonersgericht verplegen en verzorgen in verpleeghuizen; de evaluatie van de implementatie van een nieuw organisatiemodel" voor de periode april-juli '96. Informatie te verkrijgen bij: Drs. Afke Berkhout (onderzoeker), tel:1551/1570 of Dr. Nicolle Boumans (projectleider), tel: 1692/1570, vakgroep Verplegingswetenschap.

Gezocht student-leden
Voor de planningsgroep van blok 3.3.2 'Evaluatie van GVO-interventies' worden twee student-leden gezocht. Geïnteresseerden kunnen begin oktober contact opnemen met Anton Dijker, GVO (tel. 882411).

Mondelinge rapportage VSNU-visitatiecommissie MGK
Zoals wellicht bekend, bezoekt de VSNU-visitatiecommissie MGK op 28 en 29 september a.s. de faculteit FdGW voor de zogeheten onderwijsvisitatie. In het programma van de commissie is een mondelinge rapportage gepland die plaats vindt op vrijdag 29 september van 16.30-17.00 uur in de Blauwe Collegezaal (Uns 50). Medewerkers en studenten FdGW zijn van harte welkom.

BROADEN YOUR HORIZONS

WITH AN INTERNATIONAL AKZO NOBEL TRAINEESHIP

If you are a student of **chemical engineering, mechanical engineering** or **business economics** we are offering you an opportunity to broaden your horizons and become acquainted with the world of Akzo Nobel.

Headquartered in the Netherlands, Akzo Nobel is a worldwide company with operations in over 50 countries and more than 70,000 employees. Our product range includes chemicals, coatings, healthcare products and fibers. Akzo Nobel ranks ninth on the list of global chemical companies.

Our international presence enables us to offer talented **American, Swedish** and **Dutch students** the opportunity to prepare themselves for their careers through three-month traineeships. The experience of completing a challenging assignment while living in a foreign country will add significant value to your university training. The traineeships will be held in the Spring and Summer of 1996 at one of our production sites in South America, North America, Europe or Asia.

To qualify you should graduate at masters degree level in chemical engineering, mechanical engineering or business economics in 1997 at the latest. In addition to a sound command of your field of study, Akzo Nobel values personal qualities such as initiative, independence and responsibility.
You can apply for the International Traineeship program by filling in an application form before October 9, 1995. Application forms can be obtained from your study association, your university study advisor or at the address mentioned below.

Akzo Nobel nv
Corporate Recruitment
Attn. Rob A. Muller
P.O. Box 9300
6800 SB Arnhem
Tel. 085-664203

AKZO NOBEL

Creating the right chemistry

Cursus Ethiek
In oktober start wederom de werkgroep Ethiek & Consensus onder leiding van Prof. Ruud ter Meulen. De cursus gaat over de (on)mogelijkheid van een consensus op het gebied van ethische vraagstukken bijvoorbeeld in de gezondheidszorg. De cursus is bedoeld voor studenten FdGW, FdG & CWS, maar staat verder open voor iedereen. Deze cursus kan eventueel als keuzevak gelden. Voor inlichtingen en aanmelding: Prof.dr. Ruud ter Meulen, 043-217575 / 881132.

Blok 3.2.1 Beheersing
Studenten die het blok 3.2.1 Beheersing gaan volgen, dienen er rekening mee te houden dat ook onderwijsactiviteiten zijn gepland op andere dan de reguliere derdejaarsonderwijsdagen/-tijden.

Gezocht:
Student die onderzoek wil doen in het kader van het interventie-onderzoek: effecten van een transmurale verpleegkundige interventie op het zelfzorgvermogen van patienten met chronisch hartfalen en op hun gebruik van gezondheidszorgvoorzieningen. Er is plaats voor twee studenten: 1. onderzoek naar validiteit en betrouwbaarheid van een meetinstrument voor kwaliteit van leven. 2. een kwalitatief onderzoek naar zorgbehoefte bij patienten met hartfalen in het ziekenhuis en thuis. Geboden: goede stagefaciliteiten waaronder enthousiaste begeleiding en mogelijkheid voor aanvraag van een studentenbeurs van 6.500.-- die jaarlijks door de Nederlandse Hartstichting beschikbaar wordt gesteld. Voor meer informatie : T. Jaarsma, vakgroep verplegingswetenschap. tel: 881703.

Stageplaats aangeboden bij RIVM
Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiene zoekt een stagiaire voor epidemiologisch onderzoek naar de relatie tussen theeconsumptie en serumcholesterol en andere risikofaktoren voor hart-en vaatziekten. Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van het zogenoemde MORGEN bestand dat van ca. 30.000 mannen en vrouwen in middelbare leeftijd voedings- en leefstijlgewoonten bevat. Men zoekt voor dit onderzoek een student BGK, liefst met ervaring met het statistisch pakket SAS. De duur van de stage is een periode van 6 maanden te beginnen vanaf december 1995. Info: P. van den Brandt, Epidemiologie, tel. 882361.

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie BO
Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie
Materiaal 'eerste opstel' jaar 2 dagopleiding Nederlands en Fiscaal recht.

Practicum Onderhandelen
Inschrijving voor het practicum Onderhandelen is nog maar 2 weken mogelijk nl. t/m 06 oktober a.s.! Inschrijving is mogelijk voor blokperiode 2 en 4.

Colleges
Voor data, locaties en tijden raadpleeg de roosters en/of informatieborden van de onderwijsbalie.

Fiscaal recht
Symposium 'Internationale winstallocatie' op vrijdag 27 oktober van 14.00-18.00 uur in de Collegezaal Ts53. Sprekers zijn: mr W.A. Ruiter, prof. dr A.H.M. Daniels, dr J.Ch. Caanen. Dagvoorzitter: prof. dr J.F.M. Giele.
Informatie en inschrijving bij mevr. A. Lankkamp, tel. 883148.

Arrondissement Nieuwenhof 1995/1996
De openingsbijeenkomst voor het practicum is gepland op woensdag 27 september 1995 van 19.00-21.00 uur in de Collegezaal Nieuwenhof. Een nieuwe handleiding is verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Bureau Stages
- Van Rijkswaterstaat Maastricht ontvingen we een interessante onderzoeksopdracht die geschik is voor scriptie of stage: Publiekrecht, internationaal recht, milieurecht. Start november 1995.
- Bij Europese instelling te Maastricht is een stageplaats voor de duur van zes maanden aangeboden, in het studiejaar 1995-1996.
- Per direct: stageplaats bij LOZO venlo, betreft: hoorzittingen bezwaarschriften watersnoodregeling bedrijfsleven.

Informatie bij Ellen de Krom stagecoordinator Nederlands recht. Spreekuur Maandag 13.00-14.30 uur, kamer 2215 OG.

stichting het nederlands studenten orkest

Audities NSO
In januari '96 zal het Nederlands Studenten Orkest zijn 44e toernee langs de grote Nederlandse concertpodia maken o.l.v. Nicolette Fraillon.

Programma:
L. Bernstein - Symphonic Dances from West Side Story
B. v. Beurden - CRI et GLOIRE du MONDE
H. Berlioz - Symphonic fantastique

Audities:
16 oktober: Utrecht
17 oktober: Leiden
19 oktober: Utrecht
20 oktober: Groningen
23 oktober: Amsterdam

Aanmelding en informatie:
Ruth Hoekstra, tel: 020-6184304

Océ is de hoofdsponsor van het Nederlands Studenten Orkest océ

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55, Maastricht

a z ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT
Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 388 3015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 367 1211

donderdag 5 tot en met zaterdag 7 oktober 1995 Jaarbeurs, Utrecht

STUDIE KEUZE BEURS '95

KIJK OVER DE DIJK!

De beste beurs voor studeren in het Buitenland

Studie Abroad is een onderdeel van Studie Beurs '95, de landelijke beurs voor studiekeuze

Tientallen onderwijsinstellingen en workshops met informatie over 1001 opleidingen in Europa, V.S. en Australië

STUDY ABROAD '95

- Talencursussen
- Buitenlandse stages
- Uitwisselingsprogramma's
- Post-doctorale opleidingen in het buitenland
- Info over toelatingseisen, kosten en huisvesting

Openingstijden: 9.30-16.30 uur (vrijdag 6 oktober tot 19.30 uur)
Toegangsprijs: ƒ8,00 p.p.

RAIL Idee
POSTBANK
de Volkskrant

HOEVE 'DE PEUL'

Ideale plek voor studenten-, afstudeer- en promotiefeesten!
Rustieke Limburgse carréhoeve met slaapgelegenheid.
Redelijke huurprijs en bijzonder lage consumptieprijzen!
Een offerte-aanvraag belonen wij met een optie!
Noorbeek, tel. 04457 - 2335 / fax.- 1254

GIT

is een internationale organisatie voor taalstudies met het hoofdkantoor in Geleen.

Ter ondersteuning van onze marketing afdeling zoeken wij op korte termijn

Telemarketers (m/v)

die op afroep beschikbaar zijn.

Bent u geïnteresseerd?

Bel dan: *C. Robbins 046-4754455*

Swingkelder Orcus

WAT NOU NIKS TE DOEN....?
vanaf 2 oktober zijn wij ook op maandag en dinsdag geopend
DIVERSE POOLTAFELS AANWEZIG
Bier en fris 2 piek. Verschillende borrelhapjes verkrijgbaar
Deuren open om 20.00 uur tot 03.00 uur
Maandag t/m donderdag ALLEEN studenten
Swing-kelder ORCUS, Lenculenstraat 29, Maastricht
Tevens voor al uw feesten: Vraag naar onze speciale tarieven:
TELEFOON: (3)252977
The best student dancing in town

Atleten strijden in Maastricht om studentenkampioenschap teams

Amsterdam wint bijna beide titels

Hardlopen, dat kunnen ze wel, de atleten van de Maastrichtse studenten atletiekvereniging UROS. Maar op technische nummers als polsstokhoogspringen en kogelstoten hadden ze nauwelijks getraind. *All-round* was de ploeg dus allerminst. Op het door UROS georganiseerde Nederlands Studenten Kampioenschap Atletiek voor teams vielen ze dan ook niet in de prijzen.

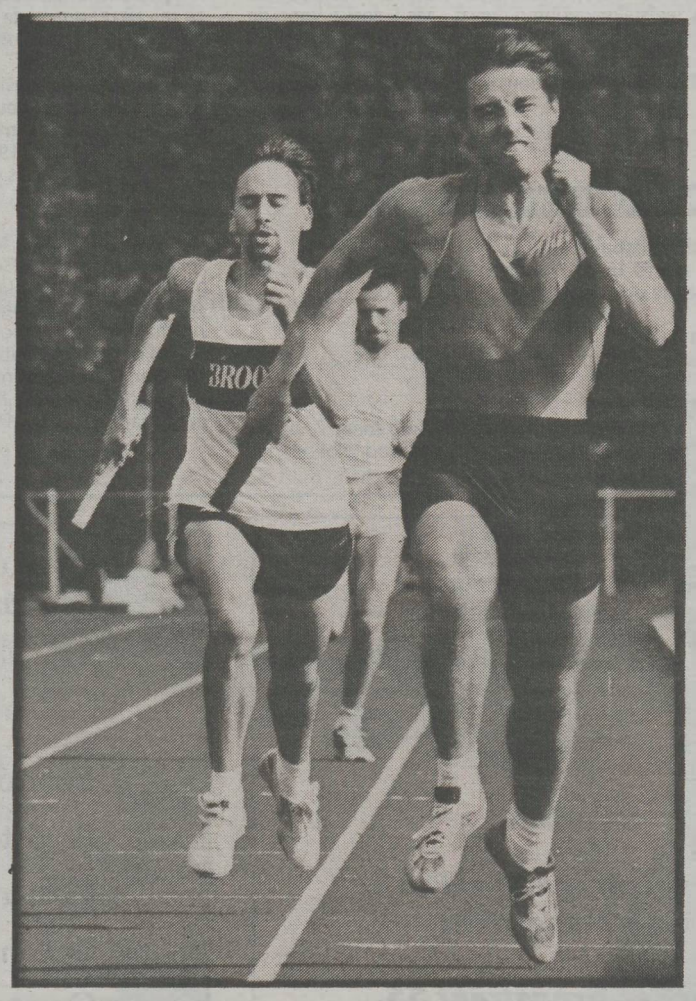

Verbeten smoelen bij het NSK atletiek; de Amsterdamse winnaars werden gediskwalificeerd. (foto Nelis Tutkey)

De echte strijd speelde zich af tussen Amsterdam en Groningen. Alle middelen leken geoorloofd. Zo hoopten de hoofdstedelijke heren de noordelingen te slim af zijn door de snelle (maar niet Amsterdamse) polsstokhoogspringer Richard Keysers in te zetten op de estafette en de Zweedse estafette (400, 300, 200 en 100 meter). Mooi bedacht, en ze wonnen dus ook. Vantevoren was echter door de wedstrijdleiding bepaald dat de polsstokhoogspringer buiten mededinging aan het toernooi mee zou doen. De scheidsrechter: "Richard studeert niet in Amsterdam, dan kun je dus ook niet voor dat team uitkomen."

En dus werd de Amsterdamse ploeg alsnog op de estafettenummers gediskwalificeerd. Het gevolg: wat goud beloofde te worden, veranderde plotsklaps in brons.

De Amsterdammers klagen niet. De Groninger Marcel van Langen (geen familie van Ellen) wel. Voor het eerst heeft de student lichamelijk opvoeding een *steeplechase* gelopen. Zijn tijd behoort tot de vijf snelste van Nederland, dit seizoen. Dat betekent dat hij dit jaar geen contributie hoeft te betalen bij zijn vereniging. Maar nu gaat het gerucht dat er een hindernis te weinig in het parkoers stond. Rood aangelopen vraagt hij zich luidop af of zijn tijd nu wel geldig is. Teamgenoot Eddy Kiemel, Neerlands tweede man op de duizend meter, stelt hem gerust: "Ze kunnen hier heus wel tellen. D'r stonden er echt wel genoeg". De winnaar van de duizend meter had ongelijk. Wie had opgelet had gezien dat de hindernis op 200 meter er in de eerste ronde nog niet stond. Niet zo'n beste beurt van de Maastrichtse organisatie dus. Al was het maar omdat Marcel van Langen volgend jaar dus waarschijnlijk toch zijn clubcontributie moet betalen. Maar behalve Marcel is er niemand die zich erover op wil winden. De Groningse mannen staan eerste, dat is wat telt.

Het podium blijkt bij de prijsuitreiking iets te klein voor het gehele team. De sporters die de medailles al om hun nek hebben hangen worden lachend door hun ploeggenoten van het ereschavot geduwd. De Maastrichtse mannen eindigen als zevende, met drie teams achter zich.

De Amsterdamse damesploeg, die dit jaar voor het eerst meedoet, wint goud. Vóór Groningen, dat vorig jaar won. De Maastrichtse atletes komen net niet in aanmerking voor een medaille, ze zijn dik tevreden met een vierde plaats. Alleen atlete Edith Kortekaas baalt. Vorig jaar liep de Maastrichtse studente met gemak de andere deelneemsters eruit en won glansrijk de 3000 meter. Ze behoort niet voor niets tot de nationale selectie tot 23 jaar. De overwinning zou haar dus ook nu niet ontgaan. Rondes lang had ze de Amsterdamse Miranda Boonstra voor laten gaan, de rest vele meters achter zich latend. In de laatste bocht zette Edith de aanval in en passeerde haar rivale. Miranda versnelde en klopte de derdejaars geneeskunde op de finishlijn, met dertien honderdste verschil. De twintigjarige Edith Kortekaas verbijt haar verdriet. Ze had de wedstrijd willen 'controleren', haar rondjes over de sintelbaan willen lopen om dan de laatste paar honderd meter de kop te nemen. Op de voor haar onbekende Amsterdamse, die na een lange stage in Canada als een duveltje uit een doosje te voorschijn kwam, had ze niet gerekend. "Ik kon haar nauwelijks volgen. Waarschijnlijk ben ik nog niet hersteld van de wereldkampioenschappen bergloop vorige week in Schotland", zucht Edith Kortekaas, die Nederlands kampioene bergloop is.

De teleurstelling verdwijnt pas van haar gezicht tijdens de japanse mutsubu-race, een *special race* als afsluiting van het toernooi. De voeten van de teamleden zijn met een touwtje aan elkaar gebonden. Zo moeten ze 500 meter afleggen. De teams trachten in ganzepas elkaar voorbij te komen. Als er te grote stappen worden genomen, buitelen ze lachend over elkaar heen. Met veel vallen en opstaan bereiken de teams de finish. Behalve de Amsterdammers. Die vallen niet. Zij halen hinkelend, de rode vlag fier voorop, als eerste de eindstreep.

Tineke Oosterloo

Klimwand voor student-alpinisten

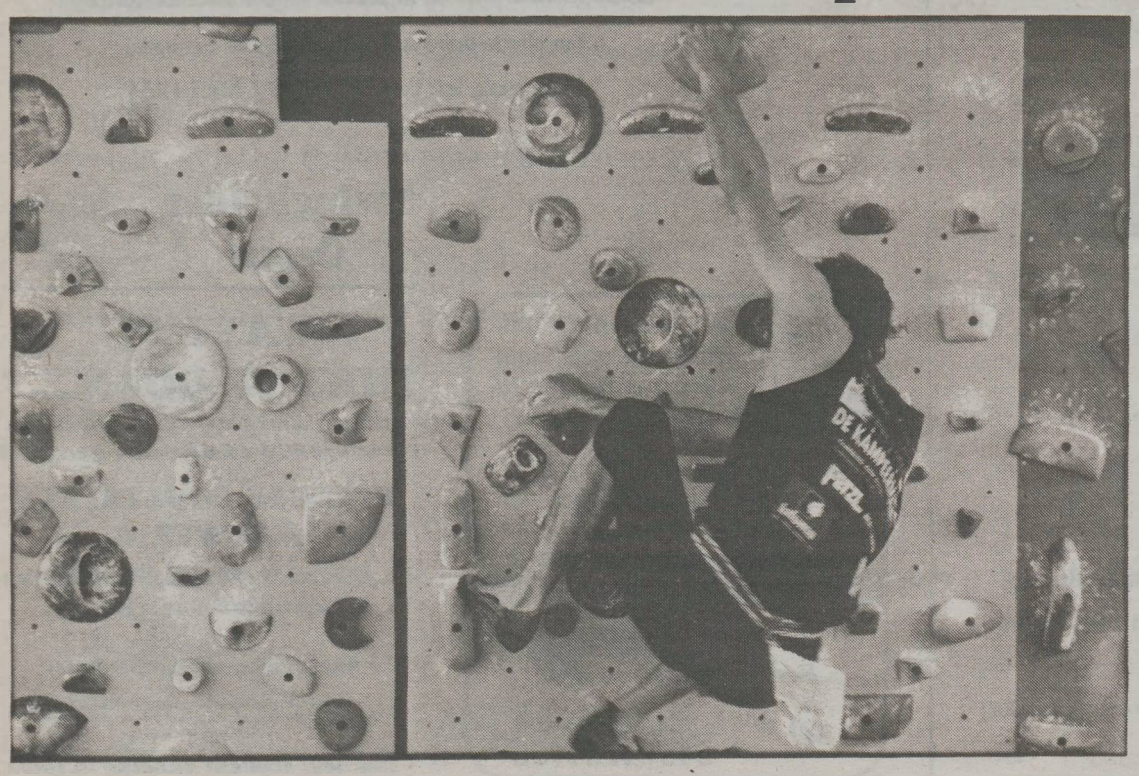

Sinds vorige week donderdag herbergt de sporthal Randwijck een *boulder*wand van de Maastrichtse Studenten Alpen Club MaasSAC. De kantelbare multiplex wand met honderdvijftig verschillende grepen van kunsthars is bedoeld om techniek en kracht te oefenen. De wand, 2,5 m. hoog en 3,5 m. breed, kost tweeduizend gulden en is de eerste indoorvoorziening voor klimmers in Maastricht. Voorheen moest men bij slecht weer uitwijken naar de klimhallen in Eindhoven of Hasselt. (foto Nelis Tutkey)

Agenda

donderdag 21 september
***Met of zonder**, toneel, Stichting Rika, Friture Rika, 20.15*
***Eden 300 SL**, muziektheater, Kruis v Bourgondië/Schola Gregoriana Amby, Kruis v Bourgondië, 20.30*
***Wiener Schnitzler**, toneel, De Nageboorte, Kumulustheater, 20.30*
***Adio... mijn liefste**, theatercollage, Internationale co-produktie Theatergroep Desiree, Theater am Halleschen Ufer (Berlijn) en Theater Bellevue (A'dam), Toneelacademie, 20.30*
***Restwärme** en **Rottweiler**, toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30*

vrijdag 22 september
***Met of zonder**, toneel, Stichting Rika, Friture Rika, 20.15*
***Eine naakse en drijj zoonder bumme**, dialekt klucht, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15*
***Eden 300 SL**, muziektheater, Kruis v Bourgondië/Schola Gregoriana Amby, Kruis v Bourgondië, 20.30*
***Wiener Schnitzler**, toneel, De Nageboorte, Kumulustheater, 20.30*
***Restwärme** en **Rottweiler**, toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30*

zaterdag 23 september
***De Meid**, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00*
***Met of zonder**, toneel, Stichting Rika, Friture Rika, 20.15*
***Eine naakse en drijj zoonder bumme**, dialekt klucht, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15*
***Wiener Schnitzler**, toneel, De Nageboorte, Kumulustheater, 20.30*
***Restwärme** en **Rottweiler**, toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30*
***Groove party**, swingavond, Dj's Yo & Appie, Lösstheater, 21.00*

zondag 24 september
***25 jaar D'n Ingel vaan Mestreech**, volksfeest met Koos Alberts, Beppie Kraft, René Schuman, De Nachroave, Palemiger Spatzen e.a. (opbrengst voor het Ronald McDonald Huis AZM), Markt, 14.00*
***Plompverloren**, jeugdtheater, Mimetheater Kdijk, Lösstheater, 15.00*
***De Meid**, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00*
***Met of zonder**, toneel, Stichting Rika, Friture Rika, 20.15*
***Eine naakse en drijj zoonder bumme**, dialekt klucht, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15*

maandag 25 september
***Ugly White Belly**, SLIM-jazzconcert, Kumulustheater, 21.00*

dinsdag 26 september
***Le nozze di Figaro**, opera, Nationale Reisopera, Vrijthoftheater, 19.30*
***Restwärme** en **Rottweiler**, toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30*

woensdag 27 september
***The Concert They Never Gave**, rock 'n roll, Clayton Mark (Elvis Presley), Kevin Pallister (Buddy Holly) en Bernie Jessone (Roy Orbison), Vrijthoftheater, 20.15*
***Mooi**, toneel, Toneelgroep A'dam/Toneelschuur, Toneelacademie, 20.30*
***Restwärme** en **Rottweiler**, toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30*

Exposities

***Henk Severens** en **Frans Duckers**, recente werken, Gal. De Keerder Kunstkamer, Kerkstr 10, Cadier en Keer, t/m 22 okt, do t/m zo 13.00-17.30*
***Guusje van Noorden**, schilderijen, serie Tutti Frutti, Gal. Schuwirth & van Noorden, Rechtstr 64, t/m 14 okt, do t/m za 14.00-18.00*
***Jef Diederen**, gemengde technieken en olieverven, Gal. FAH, Brusselsestr 80, t/m 9 okt, do 16.00-20.00, vr t/m zo 13.00-17.00*
***Katheryn Trensbaw**, maskers, sculpturen en werk op papier, met als thema "sexuele kindermishandeling", Gal. Dorine Eijkman, Rechtstr 96, t/m 7 okt, do t/m zo 13.30-17.00 en Gal. Lot Duynstee, Hoogbrugstr 18, t/m 7 okt, do en vr 13.30-17.00, za 11.00-17.00*
***Bert van Mourik** en **Hans Hansen**, schilderijen / **Barbara Bläsing**, keramiek, Gal. Artisart, Grote Gracht 43, t/m 7 okt, di t/m za 13.30-17.30*
***Nieuwe oogst**, diverse kunstenaars/vormgevers, eindexamenpresentatie 1995, Gal. Amarna, Rechtstr 84, t/m 30 sep, di t/m za v.a. 12.00*

Films - Speelweek: 21 t/m 27 september

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
***Muriel's Wedding**, dag. 20.00*
***Arizona Dream**, dag. 20.30*
***Priest**, dag. 22.00*
***Repulsion**, do t/m za 23.00*

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
***The Lion King**, dag. 18.00*
***Free Willy II**, za, zo en wo 14.30*
***Under Siege II**, dag. 18.15 en (beh. ma) 21.15*
***While You Were Sleeping**, dag. 18.15, 21.15; za, zo en wo ook 14.30*
***De Leeuwekoning**, za, zo en wo 14.30*
***Les Film du Paradis: "Ben Hur"**, dag. 20.00*
***Sneak Preview**, ma 21.00*

MGM-Maastricht, Wilhelminasingel 39
***True Lies**, dag. 11.45, 14.45*
***Braveheart**, dag. 13.00, 16.30, 20.15*
***Casper**, za, zo en wo 13.15, 16.00*
***Antonia**, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30*
***Judge Dredd**, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30*
***Batman Forever**, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30*
***French Kiss**, dag. 18.45, 21.30*
***Under Siege II**, dag. 18.45, 21.30; do, vr, ma en di ook 13.15, 16.00*
***De Avonden**, (In het kader van Nederlandse Filmdagen/100 jaar film), zo 10.30*

Ciné-K, Bernardusstraat 13
***Sleep With Me**, dag. 21.00*

Het Vervolg speelt "Restwarmte" en "Rottweiler"

Ontredderd in de jaren negentig

"Heb je al een baan? Ben je aan het solliciteren? Wat doe je tegenwoordig?" En meer van dat soort goedbedoelde vragen waar je als jonge academicus meteen na je afstuderen mee wordt bekogeld. Horendol wordt je ervan.

En natuurlijk weet iedereen het beter: hoe je het beste je sollicitatiebrief kan schrijven. Hoe je je moet gedragen op het gesprek. Wat je moet zeggen, wat je niet moet zeggen. Hoe je moet ruiken. Hoe je moet kijken.
Deze problemen komen herkenbaar naar voren in de eenakter *Restwarmte* (1992) van de Russisch-Oostduitse schrijver-cineast Eugen Ruge, die komende vrijdag bij de Maastrichtse theatergroep Het Vervolg in première gaat. De hoofdpersoon (een rol van Hans van Leipsig) loopt al naar de vijfenveertig, maar heeft nog steeds geen baan. Terwijl hij zo hard zijn best doet: zijn hippie-haren eraf, een gedistingeerd brilletje en géén gebleekte spijkerbroeken meer naar het sollicitatiegesprek. Van Leipsig brengt de oefeningen leuk en voor de sollicitanten onder ons zeer bruikbaar: "Mondspray, handen afvegen, zweethanden zijn funest, wie neemt er nu iemand aan met zweethanden, handen ontspannen laten bungelen, stevige handdruk, glimlach. Een positieve uitstraling! Dan kom je er wel!"

Het zwellichaampje in de aanslag. Rottweiler van Het Vervolg. (foto Carry Gisbertz)

Toch vraagt de man zich op zijn zolderkamertje wel eens ontredderd af: "Wat voor concessies moet ik in hemelsnaam nog meer doen aan de jaren negentig? Moet ik mijn linkse idealen verkwanselen, alleen om aan de bak te komen? In deze wereld, waarin alleen nog maar de buitenkant telt. Ik ben gewoon niet cool genoeg. Iedereen moet tegenwoordig maar cool zijn. Ik kan dat niet. Ik heb nog een beetje restwarmte." Figuurlijk gezien dan. Restwarmte is de warmte die overblijft bij de opwekking van elektriciteit. Onze hippie voelt dat ook zo: hij ziet zichzelf als de laatste van een generatie die warmte en liefde nog wist te waarderen.
De zolderkamer is, door een slimme decorvondst, na de pauze veranderd in een kelderwoning, maar de ontreddering is gebleven. In de tweede eenakter, *Rottweiler* (1994) van de jonge Duitse toneelschrijver Thomas Jonigk, probeert een dochter (Mieneke Bakker) wanhopig en onzeker een eigen bestaan en een eigen identiteit op te bouwen. Maar de haat-liefdeverhouding met haar dominante moeder (Marie-Christine de Both) staat hierbij danig in de weg. De conversatie gaat over hoe het vroeger was en hoe het nu is, tot ontevredenheid van de moeder. De gesprekstoon varieert van poeslief tot krijsend en Mama (blonde pruik, grote borsten, valse wimpers) kan het niet nalaten haar dochter te wijzen op het feit dat ze lelijk is. Ze is dan ook hogelijk verbaasd als er opeens een man (Rob van Gestel) bij haar dochter op de stoep staat. Er ontbrandt meteen een strijd om de gunsten van de bezoeker. Maar die is alleen geïnteresseerd in het kwijtraken van zijn kwakje: sex, sex, sex, dat is het enige waar de kerel over kan praten. Er ontspinnen zich rare gesprekken, in rijmvorm of in zinnen die aan elkaar hangen van clichés. Van Gestel, het type "enge kinderlokker" waar je als kind altijd voor werd gewaarschuwd, stort zich als een dolle hond op de moeder en bezigt stoere taal als "Ik kan nooit niet" of "Ik kan met kannen" en "Het zwijgen van mijn zwellichaampje duurt mij alweer te lang". Tijdens de try-out van *Rottweiler*, krijgt hij de lachers hiermee in ieder geval gemakkelijk op zijn hand. Maar mijn warme sympathie gaat toch meer uit naar de oudere jongere zonder baan.

Judith Kuijk

Restwarmte/Rottweiler van Het Vervolg, Vervolg-Theater aan het Vrijthof, 22, 23, 26 t/m 30 september, 3 t/m 7 oktober, 10 t/m 14 oktober, 20.30 uur.

Hospitaal-horrorsoap

Thermoskannen en lunchpakketten mee, volgende week in Lumière. Naar believen ook nog een kussen en slaapzak. Want wie in het ziekenhuis *The Kingdom* naar binnen gaat, komt er voorlopig niet meer uit.

Neurochirurg Helmer trekt de das recht

Bijna vijf uur lang dwalen geesten door de hospitaalgangen en is men koortsachtig op zoek naar het hoofd van een lijk uit het mortuarium. Niet het soort dingen dat je normaal in een ziekenhuis tegenkomt. Toch bestaat het ziekenhuis ècht: *The Kingdom* is de letterlijke vertaling van het Deense woord "Riget". Maar "Riget" is ook de afkorting van "Rigshospitalet", het grootste ziekenhuis in Kopenhagen. De Deense regisseur Lars von Trier koos deze locatie als achtergrond voor zijn film *The Kingdom*, die oorspronkelijk als vierdelige TV-serie op de Scandinavische buis te zien was.
Het is te hopen voor de Deense patiënten dat de doktoren die het ziekenhuis normalerwijs bevolken zich wat minder opvallend gedragen dan de personages van Von Trier. Elke arts die over het filmdoek hobbelt, heeft een steekje los. Zo is daar de Zweedse neurochirurg Helmer, die een hekel heeft aan alles wat Deens is. Elke avond gaat hij met een verrekijker het dak op om naar zijn geliefde vaderland te turen en de Denen te vervloeken. Bij een mislukte hersenoperatie heeft Helmer een klein meisje in een kasplantje veranderd en de hele film lang probeert hij de sporen van zijn fout uit te wissen. Zijn collega Hook, die in de kelder van het ziekenhuis woont en daar medische attributen verhandelt, probeert dat juist de hele film lang te voorkomen. Dit alles gaat aan geneesheer-directeur Moesgaard voorbij. Hij probeert slechts, door middel van "Operatie Morgenlucht", het personeel "open met elkaar te laten communiceren" en heeft, tot ergernis van Helmer, hypnose ingevoerd als officieel narcosemiddel.
Temidden van al deze dwaze medici, drentelt ondertussen mevrouw Drusse. Dit oude besje laat zich telkens met een smoesje opnemen. Zij wil haar spirituele krachten namelijk aanwenden om het ziekenhuis van zijn spoken te verlossen.
En dit was nog maar het tipje van de sluier. Riekt naar *Twin Peaks*? Kan kloppen. Von Trier is erg te spreken over zijn collega David Lynch. Net als bij de zoektocht naar de moordenaar van Laura Palmer, kan het in *The Kingdom* niet gek genoeg zijn. Hoe mystieker, hoe liever. De Deen pakt het filmtechnisch alleen wat anders aan. Hield Lynch zich nog aan één stijl (die van hemzelf), Von Trier goochelt met verschillende filmstijlen: de ene keer stort hij zich vol overgave in het horrorgenre met alle bijbehorende enge close-ups, de andere keer volgt hij de doktoren in actie met een schokkende camera, alsof het een documentaire betreft. Ware het niet dat alle hoofdrolspelers zich even absurd gedragen als in een aflevering van *Monthy Python*.
The Kingdom boeit in ieder geval vijf uur lang, al is Von Trier's hospitaal-horrorsoap als serie waarschijnlijk beter te behappen. Maar voor filmfanaten en voormalige *Peakfreaks* is het lekker lang leuk.

Judith Kuijk

The Kingdom van Lars von Trier (280 min.), donderdag 28 september t/m woensdag 4 oktober, 20.00 uur, Lumière.
prijs: fl. 15,-

(Illustratie Geert Setola)

"En dan staat daar voor een muur een vrouw die je schaamteloos aankijkt. Je kunt je niet aan haar blik onttrekken. Zij is zo echt, het is net alsof ze leeft, zelfs als je heel dicht bij komt. Dat een beeldhouwer zo'n beeld kan maken, dat is razend knap. Het verschil tussen beeld en werkelijkheid is niet te zien en juist daarom maakt het een verpletterende indruk. Mensen hebben het altijd over kunst aan de muur, over de afstand. Maar die valt hier weg. Jij maakt deel uit van het kunstwerk of misschien is dat werk wel een deel van je leven.

Hemelhoog

Jeff Wintgens, adjunct-directeur van de faculteit der gezondheidswetenschappen

"Hoe vaak hoor je niet over moderne beeldende kunst: wat stelt dat voor, dat kan ik ook. Maar de superrealistische beelden van de Amerikanen John de Andrea en Duane Hanson, die op dit moment in het Keulse Ludwigmuseum staan, zijn alleen al technisch zo knap, dat bezoekers dat niet meer over de lippen krijgen."
Het werk van De Andrea en Hanson vormt samen met dat van Picasso, A.R. Penck, Jeff Koons, Andy Warhol en tal van andere moderne kunstenaars 'Unser Jahrhundert: Menschenbilder-Bilderwelten'; een overzichtsexpositie van al datgene wat de Duitse chocoladefabrikant Ludwig, heeft verzameld.
"Meneer Ludwig is na de Tweede Wereldoorlog met verzamelen begonnen. Hij heeft als privé-persoon een gigantische collectie opgebouwd die in de Ludwigmusea in bijvoorbeeld Budapest, Wenen, Aken en Keulen te zien is. Het beeld van Jeff Koons waar hij samen met die Italiaanse pornoster op staat, 'Jeff and Ilona (made in heaven)', behoort bijvoorbeeld tot de vaste collectie van Aken. Dat had ik dus al eerder gezien. Niet dat ik het mooi vind. Integendeel, wat mij betreft mogen ze zijn werk opruimen. Ik vind het niks.
"Toch was het bezoek aan het Keulse Ludwigmuseum, afgelopen augustus, een bijna overdonderende ervaring. Het is een absolute aanrader. Uren heb ik met mijn vrouw door het museum gedwaald. Je zou nog veel langer kunnen dwalen, ware het niet dat je na een tijd kapot-moe op een bankje neervalt. Als je door zo'n gigantische expositie loopt zijn er altijd een paar dingen die je bijblijven, die je hard raken. Zoals het beeld van de vrouw tegen de muur, maar ook een foto van de Duitse fotograaf Andreas Gursky. Een foto van ongeveer vier meter breed en anderhalve meter hoog van een flatgebouw in Montparnasse. Het is een pure registratie van de werkelijkheid, maar het maakt van de flat een soort fabriek waar mensen in worden opgeborgen. Is dat nou de wereld waarin wij leven, vraag je je dan af.
"Ieder kunstenaar interpreteert zijn gevoelens en de wereld op zijn eigen manier. Dat zie je in Keulen heel mooi. Kijk hoe Picasso de werkelijkheid extreem vervormt; hoe een Baselitz de wereld op zijn kop zet. Gursky en Hanson zijn daarentegen zo realistisch mogelijk. Dat zie je ook bij Hansons beeld van een vrouw achter het winkelwagentje, 'Supermarket Lady'. Dat is zo echt, je ziet jezelf bijna op zaterdag achter het karretje door de Albert Heijn lopen. Op zo'n moment verliest het leven van alledag even zijn vanzelfsprekendheid, alles krijgt even een andere plek. Dat is het fantastische van dit realisme: het confronteert je met jezelf, je zou het zelf kunnen zijn, misschien ben je het wel."

Riki Janssen

(In deze wekelijkse rubriek vertellen medewerkers en studenten van de RL over hun mooiste, meest bijzondere culturele belevenis. 'Unser Jahrhundert: Menschenbilder-Bilderwelten', nog tot 8 oktober in het Keulse Ludwigmuseum.)

Scharrelslak

Welaan, vóórdat ik het Erudiete Thema Van De Week ('Wât is een Professor?') ga aansnijden moet mij eerst een stukje verbijstering van het hart.
U moet weten dat ik als zelf-verklaarde erudiet allerlei hoogst interessante brochures, nieuwsbrieven en periodieken in de bus krijg. Fraaie aanbiedingen om een weekje op St.Maarten te komen duiken, een okapi-lederen lippenstifthouder aan te schaffen, te golfen op Bali, kratten Chateauneuf-du-Pape te laten aanslepen, of me voor een 'foodies-arrangement' in te schrijven.
Over dat laatste wil ik het hebben. De Bilderberg-hotelgroep biedt zo'n arrangement aan. Voor foodies: culinair-gastronomische eetgekken. Het is een soort excursie die wordt afgesloten met een copieus diner. Soit. Maar er zit één bizar element in het arrangement: een bezoek aan een Flevolandse slakkenfarm waar 'scharrelslakken' worden gefokt. Scharrelslakken!? Slakken dus, zo stel ik mij voor, die niet als andere wijngaardslijmdieren hun leven van snavel en staart ontdaan in een te kleine kist hoeven te volvoeren. Slakken die niet opbollend van de frustratie met trechtertjes geforceerd te eten krijgen. Nee, slakken die fijn mogen rondscharrelen. Krankzinnig.
Mij dunkt dat, als de bio-industrie al zó bizar laag gezakt is, voordat wij er erg in hebben op de Nederlandse universiteiten kuddes scharrelprofessoren zullen rondrommelen. Vindt namelijk ook niet de beste wetesjap plaats zonder gekortwiekt te worden? Zonder beperkende schotten rond het wetesjapsdomein? Daar lijkt het toch wel op!
Maar wat is een professor? Het zal bekend zijn dat een doctor (of dokter, dat maakt allemaal niet zoveel uit) een latijnse onderwijzer is. Vanwege het Latijnse werkwoord docere dat wonderlijk genoeg op ons doceren lijkt. En een professor dan? Met welk werkwoord heeft hij/zij te maken? Denkend vanuit het alom bekende Woordenboekspel ('Kies onbekend woord uit Dikke; deelnemers aan spel formuleren ieder eigen betekenis van dat woord; winnaar is degeen wiens/ wier -foute- betekenis het meest geraden is') zouden wij tot het volgende kunnen komen: van 'professare' - kond doen van gedetailleerde wetesjappelijke ditjes & datjes uit een in (_) leeropdracht vastgelegd terrein.
Toch? Hebben wij namelijk niet allen het idee dat een professor de wijsheid in pacht heeft en ons daarin wil laten delen?
Nou, wie wel eens een echte professor van dichtbij heeft meegemaakt (sommigen hebben het in het recente verleden aangedurfd er eentje aan te raken - dat is die mensen niet goed bekomen!) weet dat er nogal wel eens wat wil schorten aan die wijsheid, dat de pacht niet betaald is, en dat de vaardigheid om daarvan te delen maar enkelen gegeven is.
Dat kan ook kloppen. Een professor (denk aan het Engelse werkwoord 'profess') doet voortdurend belijdenis, getuigt van zijn/haar geloof. Dat heeft - het klontje is klaar!- niets met wijsheid te maken.
De scharrelprofessoren zijn reeds onder ons!

Eva

Alternatieve pillendraaier mijmert in zijn etalage (foto Nelis Tutkey)

Student opent smart-drugsapotheek in cybertempel voor Internet-hippies

De vierdejaars RL-student Yves Vola verkoopt in zijn *smart-drugs* winkel alles wat een jong mens nodig heeft om een dag uit het *New Breed*-tijdperk door te komen. Een dag die meestal begint met een *after-E* pilletje tegen een *ecstasy*-kater. Na zijn *kick start* (die hij heeft verkregen door een eetlepel *Super Energy*-poeder in zijn glaasje vruchtesap op te lossen) gaat de New-Breeder *studeren*. Dat doet Yves ook, cultuurwetenschappen. Een hoofdstuk lezen uit *Chaos and Cyber Culture* van Timothy Leary is natuurlijk ook goed. De poedertjes *Mental Edge* en *Memory Fuel* stimuleren concentratievermogen en geheugen. Om weer tot rust te komen luistert de *New-Breeder* naar een *Dub-Tech*-ceedeetje (Binnenkort ook te koop bij Yves). De hallucinerende werking van een kopje *Puama*-thee helpt hem bij het peinzen over zijnskwesties („Wij zijn bezig met een herwaardering van het archaïsch denken") en het bestaan van vliegende schotels („Wij staan voor een nieuwe openheid tegenover dat soort dingen"). De nacht komt hij *housend* door met *Party Pills,* zijn verovering trakteert hij op een glaasje *Lovecraft* („Ontspant het bekkengebied en vergroot het uithoudingsvermogen") en een capsule *Slumber* helpt hem tenslotte om ondanks de indrukwekkende cocktail van smart-drugs, waanzinnige ervaringen en verdiepte inzichten, toch in een diepe, heilzame slaap te vallen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Yves Vola (23) verkoopt in zijn winkel aan de Maastrichtse Rechtstraat de pillen, platen, poëten en andere parafernalia van een *beweging*. 'New Breed' is volgens Timothy Leary (hij is er weer!) een logische voortzetting van de bewegingen van de 'Beats' (1950-1965), de 'Hippies' (1965-1975) en de 'Cyberpunks' (1975-1990). Yves: „We hebben het ecologisch bewustzijn van hippies, maar we zijn zakelijker en richten ons meer op de toekomst. We houden ons bezig met Internet en antropologie."
„The PC is the LSD of the 1990's", zegt Leary.
'Sirius' is de naam van de winkel die Yves een maand geleden samen met zijn neef Guy opende. De belangrijkste koopwaar zijn de 'smart-drugs', meestal vitamine- en kruidenpreparaten die „iets met je doen, fysiek of geestelijk." De 'drugs' (Yves noemt ze liever 'drinks' of 'brainboosters') zijn volgens hem volstrekt legaal en natuurlijk. „Het zijn allemaal stoffen die het lichaam makkelijk opneemt, omdat-ie het zelf nodig heeft. Alleen met de concentraties is iets gebeurd."
Sirius is ook de ster waarvan Middenafrikaanse stammen beweren dat er wezens op leven, waarvan de mens zou afstammen. Timothy Leary gelooft daar ook in, zegt Yves. En hijzelf? „Ik ben heel erg bezig met buitenaardse wezens. Er zijn genoeg aanwijzingen dat ze bestaan. Over UFO's (*vleigende sjotels,* klinkt het in Yves' lijzige Sittardse dialect) hebben de NASA en de CIA archieven vol verzameld, waarover niets openbaar wordt gemaakt. Dus is er iets aan de hand."
En dan nu: Het Verschil. „Wij willen niet in de zweverige hoek worden neergezet. Het gaat er niet om dat ik per se geloof in UFO's, het gaat om de Nieuwe Openheid waar wij voor staan. Dat je niet zomaar alles afwijst wat niet keihard rationeel is."
Zakelijker dan hippies, geëngageerder dan yups. De New-Breed-generatie is niet voor één gat te vangen. Zo noemt Yves zichzelf „ecologisch bewust", maar hij organiseert wel houseparty's in natuurgebieden. „We ruimen altijd alles netjes op. De dieren? Die slapen een nacht niet. Wat zou dat? Het gaat erom dat je niet ingrijpt." Hij is ook vegetariër, „in die zin dat ik best vlees eet, maar dan geen vlees uit de bio-industrie." De belastingalmanak is voor hem even belangrijke lectuur als het naslagwerk over kruidengebruik in andere culturen. Yves distantieert zich van zweverige hippies „die niet naar de toekomst kijken." De *New-Breeder* staat middenin de wereld, en niet ernaast, legt hij uit. *New-Breeders* kunnen „met een goed verhaal" bij een bankier een zakelijk krediet lospraten. *New-Breeders* hebben grootse ideeën over een betere wereld, maar willen geen wereldverbeteraars zijn. Yves: „Wij willen niemand een mening opdringen, maar de mensen een plaats geven, een boek met interessante ideeën en wat middeltjes om een mening te kunnen vormen."
Die plaats bevindt zich achterin de winkel waar de middeltjes en de boeken worden verkocht. Deze „Chill-Out-Room" is een in psychedelische kleuren geverfde ruimte zoals men die in de jaren zeventig wel in jongerensozen aantrof. Voor de klanten van Sirius is er nèt genoeg licht om zich te verdiepen in de aanwezige leesmap met titels als 'De tweede machtsring', 'Cosmic Trigger' en 'De Kunst van het Dromen'. Op de voorgrond klinken *Dub-Tech*-klanken. „Een kruising tussen reggae en house. Soms zitten er te gekke samples in met zinsneden van bijvoorbeeld Timothy Leary, die je aan het denken zetten", legt de in een zitzak onderuitgezakte jongen uit, terwijl hij een flesje *Purdey's* opentrekt.
De formule van de 'smart-gallery' (zoals Yves en Guy hun cyber-apotheek noemen) waar niet alleen pilletjes, maar tevens kunst en straks ook boeken en muziek te koop zijn, waar een ruimte is voor bezinning en contemplatie, van waaruit house-party's, meditatietrainingen en internetcursussen worden georganiseerd en waar de „filosoferende jongeren" elkaar kunnen ontmoeten, is een doorslaand succes, beweert Yves. „Mensen die hier komen, zeggen: 'Hier hebben we op zitten wachten. Hoeven we niet meer naar Amsterdam.' Sommigen blijven de hele middag lekker hangen. Dat is ook precies de bedoeling."
Maar de meeste klanten op deze maandagmiddag zijn snel weer weg. Twee jongetjes kopen wat hallucinerende thee, twee meisje willen alleen een folder, een Belg koopt een 'magic herb' en twee jongens roepen slechts „we want more!", waarop Guy iets onder de toonbank vandaan haalt waarvan hij - hoewel het een bekend, legaal middel betreft - vraagt om de naam uit de krant te houden. „Anders heb ik straks de tent vol zestienjarigen. Je kunt er nogal van gaan trippen."
De spullen die Sirius verkoopt, zijn niet lichamelijk verslavend. Alsof de fabrikant de onschuld van het *Inka-kraft-vitamin* 'Guarana' wilde bewijzen, is het spul vermomd als stroopwafel, chocoladereep en milkshake. Maar een klant kan natuurlijk doodongelukkig worden als-ie niet iedere dag zijn *Moonwalk*-capsule scoort, een goedje dat de gebruiker daadwerkelijk het gevoel geeft op de maan te wandelen. „Je kunt ook aan televisie verslaafd raken", pareert Yves.
Hoewel alle pilletjes en poedertjes het stempel van goedkeuring van de keuringsdienst van waren dragen, schrokken de ouders van Yves zich het apelazerus toen hij met zijn plannen kwam. Ze hadden liever dat hij zijn studie afmaakte. (Dat doet-ie ook. De scriptie gaat over de geschiedenis van de alchemie). Onlangs vloog er een baksteen, gevolgd door een paar liter carbolineum door de etalageruit. En de klant van de schoenmaker naast Sirius is door de openstaande winkeldeur goed hoorbaar als hij vraagt „Wat is dat veur è Stuff-tent, heij neve?" Maar Yves heeft de schoenmaker alles over New Breed, de pillen, de platen en de poëten kunnen uitleggen. Hetzelfde deed hij bij de tapijtenhandel aan de andere zijde, en bij zijn ouders. Ouders en buren staan nu achter hem, en leggen het als goede New-Breed-apostelen op hun beurt weer geduldig uit aan de mensen die erom vragen. „We krijgen veel waardering voor onze onderneming. Ik denk dat het gedachtengoed van ons gaat groeien. Voor zover het omlijnd is."

Wim Ortjens

(Dit artikel kwam tot stand onder invloed van Quantum Leap ™)